THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXVIII Kaina 25 c. KETVIRTADIENIS — THURSDAY, SAUSIS — JANUARY 19, 1984 Nr. 13

Nijolės Sadūnaitės prisiminimai

Kaip patekau į KGB objektyvą?

(Tęsinys)

Antrą teismo dieną į salę įleido dar mažiau žmonių. Salėje sėdėjo vien tik pareigūnai. Kunigui atėmė teisę turėti liudininkus. Vos paskelbus teismo pertrauką, į salę įpuolė du milicininkai ir be jokios tam priežasties išvedė vienintėlę salėje buvusią liudininkę. Tuoj po to į salę įėjo Molėtų milicijos viršininko pavaduotojas Tamašiūnas. Prie durų stovėję čekistų agentai parodė į mane pirštu ir pasakė: „Šitą griebk!" Jis griebė man už rankos, kurią aš išlaisvinau, bet prišokę du milicininkai, užlaužė man rankas už nugaros ir išvedė iš salės, neleidę pasiimti rankinuko. Mus abi pasodino į mašiną ir Tamašiūnas nuvežė į miliciją. Ten buvę milicininkai juokėsi, esą buvo užprogramuota grubiai iš salės išvesti dvi, kad visi kiti būtų išgąsdinti. Sulaikytoji moteris buvo 4 vaikų motina, tik po skrandžio operacijos, o jos trečioji dukrelė Teresėlė, po vakarykščio gąsdinimo teisme, sunkiai sirgo. Visa tai papasakojau milicijos vyresniajam ir prašiau ją išleisti, nes jis žino, kokios mes „nusikaltėlės". Jis pasišaipė iš manęs, bet po pusvalandžio moterį įsodino į jos kolūkį važiuojantį autobusą, įsakė vairuotojui neišleisti jos pakelyje, kad nesugrįžtų į teismą. Moteris buvo labai išblyškusi ir verkė, taip buvo išsigandusi.

Teismui pasibaigus ir kunigą išvežus į Vilniaus Lukiškių kalėjimą — 1 m. griežto režimo, į miliciją sugrįžo Tamašiūnas ir triumfuodamas man pasakė: „Nuteisėme kunigą!" Po to paaiškino, jog mane sulaikė norėdami, kad salėje būtų ramybė. Salėje niekas netriukšmavo, teisėjas nė karto manęs neperspėjo, kokios jis ramybės norėjo taip man ir nepaaiškino. Kai Tamašiūnas ėmė juoktis iš tikėjimo, jam pasakiau, kad negalima juoktis iš to, ko nepažįsti. Besikalbant apie tikėjimą Tamašiūnas man pasakė: „Religijos klausimu esi apsiskaičiusi, bet Ragauskas už pačią gudresnis buvo. Skaitei ką jis rašė?" „Taip, skaičiau jo knygas, bet prieš mirtį ekskun. Ragauskas gailėjosi, kad taip rašė, šaukėsi kunigo, bet du čekistai visą laiką saugojo jo palatos duris ir nieko iš lankytojų neįleido. Ligoninės personalas girdėjo, kaip jis garsiai meldėsi, kalbėjo Dovydo atgailos psalmes ‚Pasigailėk manęs, Dieve...' ir kitas", paaiškinau jam. Tamašiūnas sutriko ir kiek pagalvojęs pasakė: „Ragauskas prieš mirtį meldėsi todėl, kad buvo suvaikėjęs..." Nustebusi paklausiau: „Vos kelis mėnesius prieš jo mirtį buvo Ragausko vardu išspausdintas respublikiniame laikraštyje straipsnis, o juk suvaikėjusių autorių straipsnių nespausdina? Ragauskas tetūrėjo 60 metų, sirgo skrandžio vėžiu ir per 2 mėn., po straipsnio parašymo, jis suvaikėti negalėjo". Tamašiūnas patylėjo ir nukreipė kalbą į kitą temą. Taip tad jis pirmas iš valdiškų bedievių viešai — visų milicininkų akivaizdoje paliudijo, kad ekskun. Jonas Ragauskas prieš mirtį meldėsi. Tebus jo vėlei Viešpats gailestingas! Po to Tamašiūnas atidavė man mano rankinuką ir pasą, kurį paėmė mane išvedant iš teismo salės, prieš tai padaręs iš paso užrašą dėl Vilnaius KGB. Jau ruošiausi išeiti, kai staiga atsidarė durys ir į kambarį įgriuvo girtutėlis Molėtų KGB viršininkas. Pamatęs mane svyruodamas puolė artyn ir daužydamas kumščiu stalą šaukė: „Ko tu čia atvažiavai? Ko tau čia reikia? Kam tu jį gini? Kas jis tau? Ar žinai, kad jo rankos kruvinos?.."

(Bus daugiau)

Pamaldos švento Kazimiero minėjime

Roma. — Iš čia praneša, kad šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties proga kovo 4 d. 10 val. (Romos laiku) Šv. Tėvas Jonas Paulius II laikys šv. Mišias, skirtas šv. Kazimiero, Lietuvos globėjo, garbei. Pamokslas bus skirtas tik lietuviams, nes Lietuva yra okupuota, persekiojamas tikėjimas ir tikintieji. Šv. Tėvui Mišiose asistuos ir su juo koncelebruos lietuviai vyskupai ir kunigai. Laukiama lietuvių didesnio skaičiaus iš įvairių kraštų, nes iš ok. Lietuvos tikrai negalės atvykti.

Lenkų pogrindy

Varšuva. — Lenkijoje pasirodė pogrindinis „Solidarumo" laikraštėlis, kuriame lenkai raginami stiprinti pasipriešinimą komunistinei valdžiai. Patariama steigti slaptas darbininkų unijos celes, kad milicijai būtų sunkiau infiltruoti organizaciją. Visuomenė kaltinama nejudrumu, apatija, pasidavimu režimui. Net ir buvęs „Solidarumo" vadas Lech Walesa praradęs autoritetą, nes nesirūpinąs veikimo planų sudarymu.

— Etiopijoje prasidėjo smarkesnės kovos su Eritrėjos sukilėliais. Į kaimyninį Sudaną atbėgo 500 Etiopijos kareivių, gavę stiprų smūgį nuo sukilėlių. Kareiviai buvo internuoti.

— Pietų Afrikos respublika tęsia derybas su Mozambiku dėl sienos saugumo ir prekybos ryšių.

— Statistikos biuras skelbia, kad pernai Amerikoje nukrito bedarbių skaičius, lyginant su 1982 m. Tik Oklahomoje ir Kolumbijos distrikte bedarbių buvo daugiau. Padėtis daugiausia pagerėjo Michigane, kur 1982 m. lapkričio mėn. buvo 16.4 nuoš., o 1983 m. — 11.7 nuoš. bedarbių.

— Netoli Tailandijos sienos vyksta smarkios kovos tarp Vietnamo kariuomenės ir kambodiečių laisvės kovotojų.

Britanijos premjerė Margaret Thatcher priėmė JAV valstybės sekretorių George Shultz, vykstantį į Stokholmą dalyvauti Europos saugumo ir kooperavimo konferencijoje. Britanijos vyriausybė pritaria prezidento Reagano linijai, kad su Maskva reikia derėtis, tačiau negalima apleisti gynybos pozicijų.

Ispanijoje dvi komunistų partijos

Madridas. — Ispanijos komunistų partijos suvažiavime gruodžio mėn. buvo aišku, kad partija suskilusi į dvi dalis. Nežiūrint ginčų ir aštrių kaltinimų, partijos generaliniu sekretorium buvo perrinktas Gerardo Iglesias. Vasario 15 įsisteigė nauja komunistų partija, kuri savo vadu išsirinko civilinio karo veteraną, 69 m. Ignacio Gallego.

Jugoslavijos maršalas Tito buvo pirmas Europos komunistas, iškėlęs klausimą, kodėl pasaulio komunistai, gyvendami įvairiose socialinėse ir ekonominėse sąlygose, visi turi aklai klausyti Maskvos. Jis pirmas pasitraukė iš Kremliaus orbitos ir buvo už tai Stalino pasmerktas. Dabar panašios nuotaikos pasireiškia Prancūzijoje, Britanijoje, Italijoje ir Ispanijoje. Daug komunistų reikalauja vesti savo liaudžiai naudingą politiką, nežiūrint, kas naudinga rusams Maskvoje. Gimė vadinamas eurokomunizmas.

Ispanijoje atsirado dvi komunistų partijos. Naujosios suvažiavimas pabrėžė, kad senoji komunistų partija Ispanijoje prarado savo revoliucines šaknis, išsigimė ir nuklydo nuo tikro kelio. Sovietų Sąjunga yra natūralus sąjungininkas ir draugas visų komunistų, pasakė naujos atskalos sekretorius Gallego, kuris giriasi turįs Ispanijoje 25,000 narių. Senojoje partijos šakoje liko 80,000 nario kortelę turinčių narių.

Komunistų vadas Iglesias pareiškė, kad naujoji partija bando atgaivinti pasenusią, gyvenimui netinkančią teoriją. Ispanija turinti savų problemų ir rūpesčių, kurie nesvarbūs Kremliui.

Naujosios partijos vadai kritikavo pagrindinę komunistų liniją, kuri padariusi partijos politiką sunkiai suvokiama liaudžiai. Dėl to paskutiniuose parlamento rinkimuose komunistai laimėjo tik 4 vietas. Daug komunistų balsavo už socialistų partijos kandidatus.

Naujosios komunistų šakos vadas pabrėžė, kad Ispanija turi būti respublika, nors dabartinis karalius Juanas Carlos ir esąs legalus monarchas. Senoji partijos šaka pripažįsta konstitucinę monarchiją ir nekalba apie proletariato diktatūros įvedimą.

Panaši padėtis yra Graikijoje, kur irgi veikia dvi komunistų partijos, viena aklai paklusni Maskvai, kita bandanti savarankiškai galvoti. Naujos ispanų partijos įsteigimą labai šiltai įvertino sovietų spauda.

Kinijos premjeras už nusiginklavimą

Ottawa. — Kinijos premjeras Zhao pasakė Kanados parlamente kalbą. Jis pritarė Kanados premjero Trudeau iniciatyvai sušaukti branduolinių valstybių vadų konferenciją, tačiau nepažadėjo, kad joje dalyvautų ir Kinija. Premjeras nurodė, kad dvi branduolinės galybės: Sovietų Sąjunga ir Amerika turi 90 nuoš. viso pasaulio atominių ginklų. Jos turi pradėti rimtas derybas dėl ginkluotės sumažinimo. Tuomet atsiras sąlygos įsijungti ir kitoms branduolinius ginklus turinčioms šalims.

Kinijos spauda palankiai aprašo premjero Zhao vizitą Amerikoje. Kinų žinių agentūra rašo, kad abi šalys atsistojo ant sveiko kelio, kuris veda į abiems naudingus santykius.

Kovos Afganistane

Islamabadas. — Afganistano laisvės kovotojai pradėjo pulti Afganistano elektros jėgaines ir vielų linijas. Sostinėje Kabule, Herate ir šiauriniame Mazar i Sharif mieste daug dienų nebuvo elektros srovės, o žiemos metu tai sudaro miestų gyventojams daug sunkumų. Puolami ir skysto kuro sunkvežimių konvojai.

Britų televizijos žiniomis, laisvės kovotojai paėmė į nelaisvę 18 sovietų karių ir bando juos iškeisti į kalėjimuose laikomus partizanus. Shewaki kaime partizanai sušaudė 22 civilius, apkaltintus šnipinėjimu, bendradarbiavimu su komunistine valdžia.

Londono „Jane's Defense Weekly" rašo, kad sovietai šiandien Afganistane valdo mažiau ploto negu invazijos pradžioj. JAV gynybos sekretorius Weinbergeris pasakęs, kad sovietai Afganistane pralaimi.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Sovietų žinių agentūra paskelbė, jog Rytų Vokietijoje išdėstyta nauja sovietų raketų baterija.

— Libane nežinomi teroristai pagrobė Saudi Arabijos konsulą Beirute.

— Prezidentas Reaganas savo paskutinėje kalboje pasakė: „Faktas, kad nė vienas iš mūsų nemėgsta kito sistemos dar nėra priežastis, kad negalėtume tartis".

— Balkanų valstybės atidėjo pasitarimus dėl zonos be branduolinių ginklų paskelbimo. Albanija nedalyvauja, nes dvi iš pasitarimų dalyvių priklauso Varšuvos paktui: Rumunija ir Bulgarija, o kitos dvi: NATO paktui — Turkija ir Graikija.

— Apie 600 parlamentų narių iš 13 Europos valstybių kritikavo JAV politiką Nikaragvos atžvilgiu ir reikalavo Kongreso neskirti daugiau lėšų CIA agentūros veiksmams prieš sandinistų valdžią.

— Jungtinių Tautų komisija Namibijos reikalams paskelbė sąrašą biznio bendrovių, kurios nelegaliai išnaudoja Namibijos žemės turtus. Sąraše yra 11 Vakarų Europos bendrovių, 10 — Amerikos ir 24 Pietų Afrikos. Namibijos teritorija turtinga mineralais. Ten yra urano ir deimantų.

— V. Vokietijos generolas Kiessling, 58 m. buvo atleistas iš NATO karo jėgų vado pavaduotojo pareigų, nes jis esąs homoseksualas.

Ok. Lietuvoje mirė du kunigai

Sausio 5 d. Narviliškiuose, Vilniaus arkivyskupijoje, mirė a.a. kun. Antanas Zamanas, Narviliškių parapijos klebonas. Velionis gimė 1908 m. balandžio 29 d. Kunigu įšventintas Vilniuje 1936 m. birželio mėnesį. Palaidotas Narviliškiuose sausio 9 d.

Tą pačią sausio 5 d. mirė Vilkijos, Kauno arkivyskupijos, parapijos administratorius a.a. kun. Petras Mačiūta. Velionis buvo gimęs 1933 m. birželio 30 d. Kunigu įšventintas 1960 m. balandžio 3 d. Po pamaldų Vilkijoje buvo išvežtas palaidoti į Išlaužo kapines, netoli Prienų.

Tai du pirmieji šiemet ok. Lietuvoje mirę kunigai. Pereitais metais mirė 16 kunigų, o buvo įšventinti 10 ar 12 kunigų. Jau šimtas parapijų neturi savo kunigo.

Sovietų žvilgsnis į opiausią problemą

Maskva. — Sovietų Sąjungos delegacija atvyko į Stokholmą dalyvauti Helsinkio pakto valstybių konferencijoje. Prieš ją JAV prezidentas Reaganas pasakė švelnią, nuosaikią kalbą, kurioje raginо sovietų vadus ieškoti taikaus sugyvenimo, konstruktyvaus kooperavimo.

Paskutinis sovietų pareiškimas dėl užsienio politikos neduoda daug vilčių, kad padėtis pagerės. Gruodžio 30 d. buvo paskelbtas sovietų aukščiausiosios tarybos nutarimas. Jame sakoma, kad taryba tvirtai remia praktinius žingsnius ir priemones, kurių komunistų partija ir vyriausybė imasi gynybiniam pajėgumui stiprinti ir tarybinės liaudies, jos sąjungininkų saugumui užtikrinti.

Tarybos nutarime pareikšta daug karčių žodžių Amerikai.

„Žmonija įspėta apie gresiantį pasauliui pavojų, kurį kelia neprotinga, karinga imperializmo politika. Ši politika pirmiausia pasireiškia JAV ir jų sąjungininkų NATO bloke siekimu žūtbūt pažeisti susidariusią karinę pusiausvyrą, kuri yra tarptautinio saugumo pamatas, naujų Amerikos branduolinių raketų dislokavimu Vakarų Europoje, dėl ko pasidarė neįmanoma tęsti derybų Ženevoje".

„Ryžtingai smerkdama imperialistinį kišimąsi į nepriklausomų valstybių ir tautų reikalus, agresijos ir grubios jėgos politiką, taryba ragina JAV kongresą ir kitų NATO šalių parlamentus daryti viską, kas galima, kad šių šalių vyriausybės atsisakytų pavojingos taikai politikos „iš jėgos pozicijų", mėginimu įgyti karinį pranašumą. Vienintelis galimas dabartinėmis sąlygomis taikos ir tautų saugumo stiprinimo kelias — pripažinti lygybės ir vienodo saugumo principą, siekti, kad, juo remiantis, būtų sudaryti savitarpiškai priimtini susitarimai".

„Sovietų Sąjungos aukščiausioji taryba reiškia didelį pasitenkinimą, kad Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja priėmė deklaraciją dėl branduolinio karo pasmerkimo, taip pat nutarimus dėl branduolinės ginkluotės sąldymo, dėl kelio užkirtimo ginklavimosi varžyboms kosminėje erdvėje. Taryba mano, jog būtina atkakliai siekti, kad būtų realizuoti pasiūlymai, kad Varšuvos Sutarties valstybės ir Šiaurės Atlanto sąjungos sutarties valstybės sudarytų sutartį dėl savitarpiško karinės jėgos nenaudojimo ir taikos santykių palaikymo; kad visos branduolinės valstybės pasektų Sovietų Sąjungos pavyzdžiu — įsipareigotų nepanaudoti branduolinio ginklo pirmosios; kad būtų užkirstas kelias ginklavimosi varžyboms kosminėje erdvėje".

Apie Ameriką tarybos pareiškime sakoma: „Amerikos kariauna sėja mirtį ir sugriovimus, pamina kitų šalių tautų suverenumą ir nepriklausomybę. Pažeisdamos JT įstatus, tarptautines teisės normas, imperialistinės valstybės pretenduoja į teisę šeimininkauti svetimose žemėse, tvarkyti kitų šalių gamtos išteklius, primesti savo valią Azijos, Afrikos, Lotynų Amerikos tautoms", sakoma sovietų pareiškime.

Amerikai prikišama agresija Grenadoje, didžvalstybiška politika Centrinėje Amerikoje, grasinimai Kubai, Amerikos ir Izraelio agresija Libane, atvira parama Pietų Afrikos respublikai prieš Angolą ir kitas Afrikos šalis.

Aukščiausiosios tarybos nutarimą, kurį pasirašė Andropovas ir sekretorius Mentešašvilis, „aktyviai vykdyti pavesta Stokholmo konferencijoje, skirtoje pasitikėjimo ir saugumo stiprinimo priemonėms ir nusiginklavimui Europoje". Aukščiausias sovietų valstybės valdžios organas įsitikinęs, kad protas gali ir turi apsaugoti žmoniją nuo branduolinės katastrofos. Svariu indėliu prie šios opiausios šiandien problemos sprendimo gali ir turi prisidėti visų pasaulio šalių parlamentai, sakoma sovietų pareiškime.

Ukrainiečio deportavimo byla

Clevelandas. — Pirmadienį, sausio 16 Clevelande prasidėjo John Demjanjuk deportavimo bylos apklausinėjimas, kuris turėjo įvykti pernai spalio mėn., bet buvo atidėtas. Demjanjuk, 63 m., 1981 m. federaliniame teisme prarado JAV pilietybę, nes jis nuslėpęs savo praeities faktus. OSI advokatai įrodinėjo, kad jis Hitlerio laikais buvo Treblinkos ir kitų koncentracijos stovyklų tarnautojas, kalinių pramintas „Ivanu žiauriuoju".

Dabar vykstančiame apklausinėjime Demjanjuko advokatas kalbėjo, kad JAV federaliniai įstatymai suteikia politinę globą asmenims, kuriems gresia persekiojimai jų tėvynėje. OSI prokurorai reikalauja teisės deportuoti kaltinamąjį į Sovietų Sąjungą.

Pats kaltinamasis per vertėjus paaiškino, kad sovietų teismai yra jį už akių nuteisę mirti ir jis Sovietų Sąjungoje tikriausiai būtų sušaudytas. OSI advokatai įteikė iš Sovietų Sąjungos vyriausybės gautą pareiškimą, kuriame sakoma, kad Demjanjukas nėra nuteistas už kokius nusikaltimus. OSI reikalauja ištremti Demjanjuką į Ukrainą, nes jis ten yra gimęs.

— Buvęs Argentinos prezidentas Reynoldo Bignone pareikalavo, kad jį teistų ne civilinis, bet karinis teismas.

— Britų televizija paskelbė, jog sovietai, žvalgybos satelitų žiniomis, yra paruošę bandymams naują, labai galingą raketą, 290 pėdų aukščio. Manoma, kad ji bus panaudota erdvės stoties statybai.

KALENDORIUS

Sausio 19 d.: Marijus, Morta, Raivedis, Gedvilė.

Sausio 20 d.: Fabijonas, Germana, Daugvydas, Vaidė.

Saulė teka 7:14, leidžiasi 4:48.

ORAS

Debesuota, su pragiedruliais, temperatūra dieną 15 l., nakti 5 l.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu: E. Pakalniškienė, 3948 S. Artesian Ave., Chicago, IL 60632

VIDURIO AMERIKOS APYGARDA

Mūsų apygarda gražiai veikė 1983 metais ir buvo viena iš geriausiai žinomų organizacijų lietuviškoje visuomenėje.

Mes turime dešimtį kuopų, dvi jaunųjų; bendras narių skaičius — 840, dviem šimtais daugiau negu 1982 metais. Nuo 1982 m. rugpjūčio mėnesio jaunųjų kuopa veikia 112-tos kuopos globoje.

Narių skaičiaus padidėjimas yra daugiausiai 36-tos kuopos pirmininko Jono Paukščio nuopelnas. Kaip ir 1982-rais metais, jis asmeniškai į savo kuopą pritraukė daugiau pusantro šimto naujų narių; šiuo jo entuziazmu užsikrėtė ir kiti kuopos nariai, keli iš jų surado po penkis ar daugiau naujus narius. 36-toji vyčių kuopa dabar turi daugiau 500 narių. Valdybos pirmininkas Algirdas Brazis tebėra labai veiklus organizacijos narys. Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebonas kun. Antanas Zakarauskas yra mūsų dvasios vadas.

Apygardos valdybą 1982-83 metų laikotarpyje sudarė pirmininkas Vincas Samoška, vicepirmininkai — Marija Deksnienė, Eleonora Kasputienė ir Adelė Gabalienė, sekretorė Ona Marija Kaselienė ir iždininkė Irena Sankutė. Lietuvos reikalų veiklai vadovavo ir informacija anglų kalboje rūpinosi Rūta Kazlauskienė, lietuviškos kultūros reikalus apygardoje tvarkė Monika Kasperaitė, apygardos choro pirmininke ir viešųjų reikalų tvarkytoja buvo Sabina Klatt, apygardos tautinių šokių grupei vadovavo Pranas Zapolis, pakėlimais rūpinosi Rūta ir Albertas Dagiai, apie apygardos veiklą į "Vytį" rašė Irena Sankutė, apygardos biuletenį leido Valerija ir Juozas Stanaičiai, Irena Sankutė, Vincas Samoška ir Gerry Mack, apygardos veiklos garsinimu lietuviškoje spaudoje rūpinosi Emilija Pakalniškienė.

Vyčių namo globėjų tarybai vadovauja Aleksandras Mockus, iždininku yra Albertas Zakarka, o salę tvarko Klementas Vidžius. Vyčių salėje renkasi repeticijoms choras ir tautinių šokių šokėjai, ir savo susirinkimus ten daro 36-toji kuopa, senjorų kuopa ir apygarda. Ir kitomis progomis vyčiai renkasi toje salėje. Kitos organizacijos išnuomoja ją savo banketams, gegužinėms ir kitokiems renginiams. Didžiausią rūpestį šiais metais kelia tai, kad namo vertė yra pakelta, ir todėl mokesčiai padidėjo net keturis kartus. Globėjų taryba daro žygių miesto valdyboje, kad mokesčiai būtų sumažinti. Jei mokesčiai nebus sumažinti, reikės ieškoti kitos išeities.

Apygardos veiklos trumpa santrauka būtų šitokia: pasitarimai dėl veiklos yra daromi keturis kartus metuose. Apygardos suvažiavimas įvyksta kasmet rugsėjo ar spalio mėnesį. Valdybos posėdžiai šaukiami iškilus reikalui. 1982 m. lapkričio mėnesį buvo šv. Mišios už mirusius apygardos narius. 1983 m. vasario mėnesį buvo Lietuvos Atsiminimų banketas, kurio metu buvo iškilmingai paminėtas Dariaus ir Girėno žygis, 50 metų sukakties proga. Kovo mėnesį buvo suruoštas šv. Kazimiero minėjimas. Liepos mėnesį buvo apygardos gegužinė. Liepos mėnesį apygarda dalyvavo Pavergtų Tautų minėjime.

Apygarda buvo paskelbusi naujų narių verbavimo vajų. Jis tęsėsi nuo sausio 1-mos iki birželio 30-tos. Dovanas tame vajuje daugiausia nusipelniusiems įteikė Eleonora Kasputienė liepos 4-tos gegužinėje.

Fausto Strolios vadovaujamas apygardos choras buvo labai veiklus. Jis dainavo Altos suruoštame Vasario 16-tos minėjime, Švento Jono Fišerio parapijos tautinių mažumų festivalyje, "Lietuvos Atsiminimų" bankete ir dar keliomis kitomis progomis. Religiniame koncerte choras giedojo kantatą "Septyni paskutinieji Kristaus žodžiai". Giedojo per šv. Mišias, minint Šv. Kazimiero lietuvių kapinių 75 metų sukaktį. Dalyvavo Dainų šventėje.

Prano Zapolio vadovaujamam tautinių šokių sambūriui priklauso arti 40 jaunų vyčių. Bent kartą mėnesyje jie pasirodo įvairių tautybių festivaliuose, banketuose, parapijų renginiuose ir kitur. Chicagos ir apylinkių žmonėms jie rodo lietuviškų tautinių šokių grožį. Gražiai šie šokėjai pasirodė ir Dainų šventėje.

Šia proga noriu padėkoti Emilijai Pakalniškienei, kuri jau 20 metų redaguoja "Vyčių Veiklos" skyrių "Drauge".

Vincas Samoška
Apygardos pirmininkas

Marija Rudienė, "Lietuvos Atsiminimų" banketo rengimo komiteto pirmininkė.
Nuotr. J. Janulaičio

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" BANKETAS

Vyčių ruošiamas "Lietuvos Atsiminimų" banketas šiemet įvyks vasario 5 d. gražioje Martinique salėje, 2500 West 94th Place. Rengimo komiteto pirmininkė yra Marija Rudienė. Programos vedėju bus kun. Antanas Zakarauskas. Dainuos solistas Algirdas Brazis. Šokiams gros "Aido" orkestras. Šiemet bankete bus pagerbtos Šv. Kazimiero vienuolijos seserys už jų didelį įnašą į Amerikos lietuvių visuomeninį gyvenimą ir už lietuvių vaikų auklėjimą. Bankete dalyvauti yra pakviestas Chicagos arkivyskupas Juozapas Bernardin. Bankete dalyvauti kviečiami visi lietuviai. Informacijai ir rezervacijoms tel. 376-6489. Savo dalyvavimu paremsite Lietuvos vyčių veiklą ir pagerbsite mūsų jaunimo auklėtojas seseris kazimierietes.

E. P.

Daytona Beach, Fla., lietuvių meno vienetas įspūdingai atlieka Kūčių vakarienės meninę programą. Iš kairės: muz. A. Skridulis (prie pianino), J. Sodaitis, J. Daugėlienė, A. Kašuba, J. Barūnienė, G., G. Lapėnas, A. Jagutienė, K. Barūnas (deklamatorius) ir D. Mackialienė.

DETROITO ŽINIOS

Į LIETUVĄ — IŠ DETROITO

Praėjusiais (1983) metais šiame dienraščio skyriuje keletą kartų matėme **Air World Travel Agency** skelbimą, kuriuo keliaujantiems lietuviams siūlomas patarnavimas. Kelionių biurų ar agentūrų Detroite devynios galybės, tad dar vienas vardas, paskubom akimis perbėgus, gali likti "neužregistruotas". O šios agentūros pavadinimą ir adresą įsiminti tikrai verta dėl dviejų dalykų: jos savininkai lietuviai, (lietuvių kalbą moką žožiu bei raštu), organizuoja keliones ir į ok. Lietuvą.

Air World Travel Agency, egzistuojanti nuo 1972 metų, į lietuvių rankas pateko ankstesnio savininko širdžiai sutrikus. Ją nupirko ir nuo 1983 m. sausio mėnesio perėmė Danguolė Majauskaitė — Lake su Bronium Tatarūnu. Agentūros vardas liko "nesulietuvintas" todėl, kad nebūtų klaidinami jos patarnavimais dešimtį metų besinaudoją amerikiečiai.

Danguolė Majauskaitė gimė Telšiuose, bet 3 mėnesių buvo tėvų išvežta į Vokietiją. Nuo 1954 m. gyveno Detroite. Studijas pradėjo University of Detroit ir 1966 m. gavo sociologijos-psichologijos bakalaurės laipsnį. Jau dirbdama studijas tęsė Wayne State University, kur 1969 m. įgijo psichologijos magistrės diplomą. Nuo 1966 m. dirba Michigano valstijos švietimo valdyboj (Department of Education). Darbe pastoviai progresuodama, nuo 1982 m. lapkričio turi vadovaujančias pareigas (District Manager) Michigano sostinėj Lansinge.

Bronius Tatarūnas gimė Lietuvoj 1941 m. Trejų metų išvežtas į Vokietiją. Su tėvais emigravęs Amerikon, visą laiką gyveno Detroite. University of Detroit 1963 m. baigė istorijos bakalauru. 1966-67 m. kariavo Vietname. Dirba Fordo automobilių gamyboj kaip darbininkų prižiūrėtojas (supervisor).

Abiems agentūros savininkams lietuvių kalba iš mažumės buvo įdiegta šeimose, puoselėta lituanistinėse mokyklose, organizacijose, Dainavoje.

Nors agentūroje pastoviai šiokiadieniais dirba lietuviškai nekalbantis Danguolės vyras John Lake, per jį bet kada galima su savininkais susisiekti.

Air World Travel Agency moderniškai įrengta, turi savo kompiuterį. Patarnauja keliaujant bet kur šiame krašte (į Floridą, Las Vegas, Havajus, laikui atėjus — į olimpiadą Los Angeles, etc.) ir bet kur pasaulyje, įskaitant Sovietų Sąjungą ir, žinoma, Lietuvą.

Beje, pirmoji ekskursija į Lietuvą tiesiai iš Detroito įvyks šių metų liepos 20 — rugpjūčio 4 dienomis. Iš 14 ekskursijos dienų, po 5 skirtas Vilniui ir Rygai ir tik 4 Maskvai. Ekskursiją lydės abu Air World Travel Agency savininkai. Nepasakosiu ekskursijos detalių, nes kiekvienam keliauti norinčiam, smulkmeniškai išaiškins telefonu pašaukti Danguolė Majauskaitė arba Bronius Tatarūnas.

Air World Travel Agency yra: 6211 N. Wayne Rd., Wetsland, MI 48185; tel. (313) 326-4343.

Alfonsas Nakas

UŽGAVĖNIŲ BALIUS

Detroito ateitininkai ir šiemet rengia tradicinį užgavėnių koncertą-kaukių balių, šeštadienį, kovo 3 d., Dievo Apvaizdos Lietuvių parapijos Kultūros centre. Užgavėnėms pritaikintą programą atliks muz. Viktoro Ralio vadovaujama New Yorko "Harmonija" — tai bus vienintelė proga išgirsti profesinio lygio, mišrų vokalinį kvartetą — jauną, gražų, su dideliais muzikiniais bei vaidybiniais talentais.

Balius prasidės 7 val. vakaro kokteilių valanda, 8 val. — koncertas, o po jo skanūs lietuviški užgavėnių valgiai ir šokiai. Bus dovanų paskirstymas, kankių maršas ir jų premijavimas keliose kategorijose. Šokiams gros muz. Rimo Kaspučio "Romantikos" orkestras.

Prisimenant kaukių baliaus populiarumą ir New Yorko "Harmonijos" patrauklumą, rengėjai kviečia visus nedelsiant užsisakyti stalus ar pavienes vietas pas Vitą Neverauskienę, tel. 268-7312. Kviečiame visus: ir su kaukėmis ir be jų ir vyresniuosius ir jaunimą. Bilietų kainos kaip ir seniau — 7 dol., o jaunimui — 5.

J. P.

TRUMPAI

Vytautas Alkus-Alkevičius mirė 1984 m. sausio 1 d. sulaukęs 66 metų amžiaus. Už velionies sielą šv. Mišios buvo aukojamos Šv. Petro bažnyčioje, Detroite, iš kur buvo palydėtas į amžinojo poilsio vietą Šv. Kapo kapines, Southfield, Mich. Nuliūdime liko žmona Elena, dukra Diana, sūnus Aryydas, seserys Aldona Biliūnienė ir Birutė Alkevičiūtė, o taip pat giminės ir artimieji Amerikoje ir Lietuvoje.

Kan J. Tumo-Vaižganto mirties penkiasdešimties metų sukakties minėjimas Detroite įvyks Atvelykio sekmadienį, balandžio 29 d., Šv. Antano parapijos salėje, 1750 25 -ta g-vė, kampas W. Vernor, Detroit, Mich. Minėjimo akademijoje bus poeto-dramaturgo Stasio Santvaro paskaita. Meninę programą atliks Detroito moterų vokalinis kvartetas. Taip pat bus dail. Stasės Smalinskienės kūrinių paroda, kurią atvykę į minėjimą galėsime aplankyti ir menu kūrinių įsigyti. Minėjimo iniciatoriai yra Detroito Kultūros klubas, kuriam talkina eilė organizacijų, veikiančių prie Šv. Antano parapijos Detroite.

S. Sližys

PIGESNĖ DEGTINĖ

K. BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Mylimiausiu ir populiariausiu žodžiu SS-gos gyventojų lūpose tapo vienas gėrimas "školnica" — mokyklinė, pasirodęs mokslo metų pradžioje t. y. rugsėjo mėn. 1 d. Tačiau "školnica" netrukus virto "andropovka", kadangi tą degtinę į krautuvių lentynas leido statyti pigesne kaina šiandieninis kp sekretorius J. Andropovas. Ir šis svarbus SS-gos gyventojams įvykis — kainos sumažinimas, įvyko pirmą kartą nuo 1958 m., nes visi atsimena, kad tik Stalino laikais degtinė buvo pigesnė. Šiandieną butelis kainuoja 4 rb. 70 kp. Su kainos numažinimu atsirado taip pat įvairių kalbų, kadangi stiprūs gėrimai SS-goje priklauso prie kiekvieno piliečio gyvenimo, panašiai, kaip vynas ir balta duona Prancūzijoje, ar alus Vokietijoje.

Prieš alkoholį griežtai buvo pasisakęs L. Brežnevas, pareikšdamas kp suvažiavime jam kovą. Aukšta kaina mėginta sumažinti degtinės naudojimą, norint rusus palenkti prie vyno ar šampano, kaip rašė "Manheimer Morgen" dienraščio Maskvos korespondentas, kitos SS-gos tautos vartoja žymiai mažiau degtinės už rusus. Deja, L. Brežnevo kampanija liko Sizifo darbu, nes pav. 1970 m kiekvienam gyventojui teko septyni litrai gryno alkoholio. Tad koks tikslas buvo J. Andropovui į rinką mesti pigesnę degtinę, kartu kovojant su alkoholizmu? Atrodo, kad vakariečiai surado "pakastą šunį": pigiu alkoholiu norima padaryti konkurenciją privačiai gaminamam samagonui. Jis yra griežtai draudžiamas ir baudžiamas, tačiau kolchozo ir sovchozo gyventojai yra plačiai išvystę samagono gamybą, o kai kurių degtindarių "markė" ir garsas pasiekia net tolimų vietovių kolchozininkus.

Jau 1982 m. lapkričio mėn. J. Andropovas pradėjo kovą su alkoholizmu, išleisdamas griežtus įstatymus automašinų vairuotojams, pašalinimu darbininko — tarnautojo iš įmonės. Dabar pigia degtine, valstybė nori pašalinti "samagoną". Ar pavyks — parodys ateitis, nes kaip vokiečių korespondentas sako, milijonai yra "prisiekę" ir pripratę tik prie savos gamybos "markės".

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS — 161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates $50.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $50.00 Foreign countries $50.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	$50.00	$30.00	$20.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	$50.00	$30.00	$20.00
Užsienyje	$50.00	$30.00	$20.00
Kitur — Amerikoje	$50.00	$30.00	$20.00
Savaitinis (Šeštad. pried.)	$30.00	$19.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 — 4:00

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Priima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.r. iki 6 v.v.
Susitarimui skambint 436-5566

Dr. Peter T. Brazio ofisą perėmė
DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849
Val.: pirm. ir penkt. 12—5; antr. ir ketv. 12—6:30; šešt. tik susitarus.

DR. EDMUNDAS VIZINAS
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

DR. JONAS MAŽEIKA
DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103 St. Oak Lawn
Tel. 423-8380.
Valandos pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12—4 6—8; antr. 12—6; penkt. 10—12, 1—6.

Ofs. 735-4477; Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
217 East 127 St., Lemont, Ill.
1 mylia į vakarus nuo Ateitininkų namų
Tel. 257-2265
Val. pagal susitarimą.

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Dr. Juozo Meškausko ofisą perėmė
T. RAMA, M.D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Tel. 434-1818 ir 476-3344
Res. 852-0889
Val.: pirm., antr, ketv ir penkt. 3 iki 7 v.p.p. Tik susitarus

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 446-5545

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šeštad.

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-5195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 2-6; šeštadieniais pagal susitarimą

Užbaigus "Aušros" metus

ŽODIS JAUNIMUI

Viena lietuvių tauta suskelta į dvi dalis. Nebe pirmą kartą mūs istorijoje šitaip. Nebe pirmą kartą dvi vienos tautos dalis skiria priešo užtvara. Prieš šimtą metų, tekant "Aušrai", lietuviai šioje užtvaros pusėje gamindavo knygas ir laikraščius, kuriuos knygnešiai per užtvarą gabendavo į tėvynę, kur — "anei rašto, anei druko mums turėt neduoda, sako, bus Lietuva — ir tamsi, ir juoda!" Šiandien, po šimto metų, lyg niekas nepasikeitė. Ir vėl gabename per užtvarą iš Vakarų į Lietuvą draudžiamas knygas ir laikraščius. Tik toji užtvara šiandien didesnė ir stipresnė — "geležinė". Bet užtat ir lietuvių tauta per tą laiką išaugo, subrendo ir sustiprėjo, pergyvenusi šimtą metų tautinio sąmonėjimo. Lietuvių tauta šiandien nebe tas gležnas kūdikis, kurį iš vystyklų kėlė ir žadino "Aušra" bei "Varpas". Ji — tvirtas miško ąžuolas, kurio iš žemės neišrovė net nuožmiausiųjų visoje istorijoje tautžudžių vėtros. Ir turbūt jau niekad ir nebeišraus. (Kas po Stalino ir Hitlerio dar begali būt baisesnio?) Tokia mūsų viltis ir toks mūsų tikėjimas.

Bet kas tai yra — viltis ir tikėjimas? Tai dvasinės jėgos, kurių dėka mūsų tauta šiandieną tokia gyva ir gaji. Nors priešas už ją stipresnis fiziškai, mūsų tauta už priešą stipresnė dvasiškai. Ir kiek priešas per pastaruosius šimtą metų pasidarė žiauresnis, beatodairiškesnis, tironiškesnis, tiek lietuvių tautą per tą patį laiką pasidarė atsparesnė, šviesesnė, gudresnė. Ir tik dėl šių jos dvasinių galių "naujojo tarybinio žmogaus" robotas dar neužgožė "Aušros" sūnaus, drūto ąžuolo prie Nemunėlio, lietuvio sielos. Ir niekad neužgoš. Tokia — ir vėl — mūsų viltis ir mūsų tikėjimas.

Taigi, per tą šimtmetį nuo "Aušros" sužėrėjimo, mūsų tautos kelią supančiose aplinkybėse — ir niekas nepasikeitė, ir labai daug kas pasikeitė.

Tai skamba paradoksaliai, bet nuo paradoksų mes nepabėgsime. Tokia jau mūsų tautos likiminio kelio duotybė. Štai, šventę "Aušros" patekėjimą, šventėme žodžio — ypač rašytojo žodžio — prasmę. Tačiau, kita vertus, esame priversti pripažinti, kad tautos raštingumas savyje nėra nei teigiama, nei neigiama savybė. Iš karčios patirties žinome, jog raštas gali būti pajungiamas ir geram, ir piktam. Neveltui komunistinė tironija, užplūdusi svetimą kraštą, pirmiausia stengiasi pakelti pavergtos tautos raštingumą — ne tam, kad jos sielą praskaidrintų pažinimo ir tiesos šviesa, bet tam, kad ją užlietų dezinformacijos ir melo derva. Kastroistinė Kuba šiandien raštingiausia viso Pietų Amerikos kontinento šalis! O ir lietuvių tautos raštingumo sovietinis okupantas *nenusmukdė*. Bet — juo smarkiau pragaras ir nelaimingieji jo gaivalai degina klastos raide žmonių akis, juo didesnė ir primygtinesnė dangaus karžygių pareiga šviesti ir gydyti tas pačias akis tiesos raide.

Ir reikia sutikti, kad už geležinės uždangos pasilikusioji tautos dalis šią pareigą visuomet garbingai atlieka. Pats matomiausias liudijimas — pogrindžio spauda, kurios atskirų pavadinimų leidinių tiek daug, kad net nusišypsai: ir okupacijoj veikdami mūsų lietuvaičiai nesutelpa po viena etikete! Bet yra ir mažiau pastebėtas, nors nė kiek nemenkesnis liudijimas — tai visa toji mūsų dailiojo žodžio raštija, kuri pogrindyje užkasta būtų ir ten likusi, jei tauta vien savo atkaklumo jėga nebūtų jos nors kiek pratempusi į viešumą.

Čia prisiminkime, kad tamsiausiais stalinizmo siautėjimo metais iš tautos atminties buvo braukiamas, trinamas ir deginamas— ir Basanavičius ir Kudirka, ir Vaižgantas ir Maironis, ir Putinas ir Mačernis, ir Sruoga ir Krėvė. Buvo leidžiama sutrūnyti ir Trakų piliai kaip "feodalizmo griūvėsiams", ir buvo piktai šaipomasi net iš Čiurlionio kaip iš "buržuazinio dekadento". Ir žiūrėk, vis dėlto raudonasis tvanas jų neištirpdė, iš tautos sąmonės jie nedingo, bet pamažu pamažu šis tas iš jų palikimo prasikalė į paviršių ir vėl sužydėjo pilkos dienos blausoje. O kodėl? Ar todėl, kad Chruščiovui ir Brežnevui labai jau reikėjo Maironio ir Čiurlionio?! Ne — tik todėl, kad niekuomet neužgęso milžiniškas lietuvių tautos pasipriešinimas. Todėl, kad prieš "Aušros" sūnų valią, tylią ir nesugniuždomą, net ir nuožmusis pavergėjas turėjo šiek tiek kapituliuoti. Tik mūsų sunkiausiomis sąlygomis be pertrūkio kovojančios tautos, o ne jos okupanto nuopelnas, kad šiandien Lietuvoje ne visiškai išsklaidyti "Pragiedruliai" ir ne visiškai nutildyti "Pavasario balsai". Taip, brolyčiai, jei drebame prieš fizinės prievartos jėgą, tai vis dėlto tikėkime ir dvasios pergale! Ją matome prieš akis.

Okupanto trempiamoje tėvynėje likusioji tauta ne tik iš visų jėgų saugoja "Aušros" palikimą, bet ant tų pamatų ruošia dirvą ir naujajai Aušrai, kuri sutviskės — už dešimt metų, už dvidešimt, už penkiasdešimt? Bet kada nors ji sutviskės. Kaip tik dėl to, kad mūsų ten broliai ir seserys nepameta tų dvasinių savybių, to gudraus atkaklumo, kuris yra vienintelė tautos išlikimo viltis. O kaip su mumis čia išeivijoje? Su mumis, deja, reikalai eina kaip tik priešinga kryptimi — vis prastyn. Stokojame ir to atkaklumo, kasdieną ištiždami ir nutrupėdami, stokojame ir to gudrumo, atbėgę bukomis galvomis su plakatais į "kovą" prieš Jaunimo centrą, lyg tai ten būtų gūžtą įsitaisęs mūsų visų bendras priešas. Kai tauta per kraują ir ašaras (atseit, "socializmo sąlygomis") vis dėlto progresuoja, tai mes išeivijos laisvėj ir patogumuose nepaneigiamai regresuojame. Palengva grįžtame lyg ir į "Aušros" laikus, nes vėl reikia kelti lietuviškosios knygos bei laikraščio būtinumą, vėl nuo pradžios aiškintis, kodėl lietuvis privalo būti lietuviu, vėl mokyti savo vaikus ir anūkus iš "lementoriaus". Lietuvių kultūra daugeliui gresia pasidaryti visų pirma judesio ir ragavimo kultūra. Tautinių šokių šventės ir gegužinės su kugeliu dar įvyks, kai maža kas jau besugebės taisyklingai parašyti ar perskaityti lietuviškus jų skelbimus. Ak, gal per pesimistiškai čia nušnekėta, bet vis tiek jau šiandieną yra mums, kaip ir "Aušros" pirmąjį numerį perskaičiusiam Kudirkai, dėl tam tikrų dalykų susigėdinti. Ir prisipažinti, kad mums ir vėl reikalingi "Aušra" ir "Varpas" — tiksliau pasakius, moderniški, šiandieniški jų atitikmenys ar pakaitalai. O juos iš nebūties pašaukti kaip tik ir yra mūsų jaunimo uždavinys, kaip kadaise buvo jauni ir Basanavičius su Kudirka.

Tad, užbaigę sukaktuvinius "Aušros" metus, — bet, tikėkime, nepribaigę tų dvasios impulsų, kurių jie iš mūsų tebelaukia, — mes ir atsisukame veidu į savo jaunuosius, sakydami: imkitės energingai ir kūrybingai jūsų kartai skirtojo darbo, kad istorija jūsų nesmerktų dėl to, kad *paskutinieji lietuviai* šiame laisvo apsisprendimo krašte buvo ne jūsų vaikai ar anūkai, bet jūsų *tėvai...* *m. dr.*

XIV-JI OLIMPINIAI ŽIEMOS ŽAIDIMAI SARAJAVE

BR. KETURAKIS

Vasario 8-19 d. Jugoslavija bus centrine pasaulio stebėjimo vieta šių žaidimų. Pilnas 60-metis praėjo nuo pirmųjų ž. žaidimų 1924 m. Chamonix (Prancūzijoje) kurorte, palaipsniui įtraukiant naujas sporto šakas, plečiant rungtis ir tobulinant žaidimų organizavimą. Istorine data reikia skaityti 1921 m., kai Tarptautinis Olimpinis k-tas Lauzannos kongrese priėmė nutarimą žiemos sporto šakas skaityti dalimi olimpiados. Sprendimas buvo nelengvas ir karštos diskusijos sukėlė atstovus ant kojų, nes skandinavų kraštai (Norvegija, Švedija ir Suomija) jau daug anksčiau turėjo "Šiauriečių žaidimus", ledo ritulio, čiuožimo ir slidžių varžybose, aštriai spyrėsi naujam užmojui. Parinkimas vietos ž. žaidimams keblumų nesudarė, nes 1924 m. Paryžius, kaip VIII-tosios olimpiados ruošėjas, pagal anuometinę tvarką turėjo pirmenybę į kandidatų sąrašus, ką nesunkiai laimėjo balsavimuose.

Žiemos žaidimų "premjeroje" dalyvavo 12 kraštų su 102 dalyviais. Programa apėmė slidžių, greičio ir dailaus čiuožimo, rungtis, įskaitant Bobsley rogučių ketveriukę ir ledo ritulį. Parodomoji rungtis — karinių patrulių prabėgimas slidėmis. Būdinga, kad norvegai laimėjo visas keturias slidžių rungtis ir kiekvienoje jų — pirmas tris vietas (aukso, sidabro ir bronzos medalius), o suomiai greitajam čiuožime irgi keturis aukso m., kur garsusis Clas Thynberg — 3 a. m. ir 1 s. m. Kanados ledo ritulininkai baigminėse rungtynėse pliekia anglus 19:2 ir be pralaimėjimų — pelno aukso m. ir I-ją pergalę Ž. žaidimuose.

Chamonix žaidimai atidarė vartus į pasaulio viršūnes garsiajai norvegei Sonja Henie, kuri tuo metu buvo tik vienuolikos metų mergaitė ir dailiajam čiuožime užėmė 8-tą vietą. Didžiausi ž. žaidimai prieš II- jį pasaulinį karą, buvo 1936 m. Garmisch Partenkirchene, su 301 dalyvių iš 27 kraštų ir trimis naujomis rungtimis: alpinistinės slalomo ir nusileidimo vyrams ir moterims, plius 4 × 10 km slidžių estafetė vyrams, kuri ligi šiandien yra itin populiari ir visus patraukianti. Susumuojant visų keturių ž. žaidimų (Chamonix, 1928 St. Moritz, 1932 Lake Placid ir Garmish-Partenkirchen laimėjimus medaliais, I-ji v. tenka Norvegijai: 20a., 20 s. ir 17 bronzos m., II-ji JAV — 10; 8; 7, ir Suomija — 8; 7; 8.

Patikrintomis žiniomis mūsų kaimynai latviai ir estai dalyvavo 1924 m. Chamonix ir 1936 m. Garmisch-Partenkirchen žiemos žaidimuose. Laimėjimų medaliais neatsiekė, bet į olimpinių ž. žaidimų istoriją įeina, kaip pradininkai ir vėliau uolūs mokiniai žiemos sp. šakose.

1956 m. VII-tuose olimpiniuoe ž. žaidimuose Cortina D'ampezzo (Italijoje), pirmu kart pasirodo Sov. S-gos sportininkai. Labai stiprūs greitajam čiuožime vyrų kl. laimi 3 a. medalius, įskaitant ledo ritulį ir 4 × 10 km slidžių estafetę, prieš suomius ir švedus. Didėjant slidžių rungčių skaičiui ir moterų greitojo čiuožimo varžyboms, rusų galimybės vyrauti skandinavų tautų tarpe, o kartu ir olimpiniuose ž. žaidimuose, buvo jiems palankios, mat, šiaurietės moterys slidininkės neturėjo prideramo dėmesio tautos sporto sluoksniuose. Analoginė situacija tapo ir pasiruošimo — treniruočių naujas metodas, kuris jau be sportomedicinos paramos veik neįmanomas suintensyvinti.

1980 m. Olimpiniai Ž. žaidimai Lake Placid yra rekordinai dalyvių skaičiumi — 1283 (271 moterys ir 1012 vyrai) dalyvavusių kraštų — 39, Eric Heiden 5 a. medalių laimėjimo greitajam čiuožime, na, o gal JAV ir pasauliui įdomiausia, tai amerikiečių ledo ritulio olimpinės k-dos pergalė prieš rusus, Ką naujo matysime Sarajave?!

Pirmiausia tai papildoma rungtis moterų slidžių varžybose — 20 km nuotolis, šalia esamų 5, 10 ir 4 × 5 km estafetės. Taip pat stipriai auganti varžyba jau nuo 1960 m., tai biathlons. Šįmet šios varžybos apimty bus trys rungtys: 10 ir 20 km perbėgimai su šaudymo pratimais, eina kaip individualinis pasirodymas ir 4 × 7,5 km estafetė, kaip komandinis, irgi kiekvienas dalyvis privalo atlikti šaudymo pratimus. Už nepataikymus turi apibėgti (už kiekvieną) 150 m nustatytą baudos ratą, atseit, praranda laiką nuotoly. Stipriausiais varžovais bus Rytų Vokietija ir Sov. S-ga, slidėmis ir greitajam čiuožime. Alpinistinės rungtys: didysis slalomas, slalomas nusileidimas, tai šveicarų, šįmet greičiausiai Lichtenšteino, austrų, stipri falanga brolių amerikiečių Phil ir Steve Mahre, Tamara McKinney, 1983 m. pasaulio meisteriai. Aišku, nepaprastai stipri amerikiečių klasė dailiajam čiuožime (individualiai).

Jugoslavijos kraštas su ypatingu kruopštumu ir atsidėjimu ruošiasi priimti olimpinius dalyvius, visas sporto vadovybes ir gausingus svečius. Žiemos sporto šakų įrengimai, ledo rituliui, bobsley rogutėms, nusileidimai slidėmis (jų trusos) jau išbandyta 1983 vasario-kovo mėn., o paskutinieji egzaminai 3. m. gruody. Gerai sutvarkytas spaudos centras laikraštininkams, medicininė priežiūra sportininkams nuo nelaimingų susižeidimų, aišku, ir ypatingoji globa — tyrimai, ar sportininkai nenaudojo uždraustų medikamentų bei vadinamų "preperatų" jėgai auginti, bus stropiai atlikta.

Šalia varžybinio elemento ruošiama labai vertinga paroda iš žiemos žaidimų istorijos, kur bus nuodugniai pavaizduota techninė ir organizacinė kilimo raida. Be to, dar Bosnijos ir Hercogovinos sritys sutelks paskutinio dešimtmečio geriausius meno paveikslus ir pačios Jugoslavijos menininkų indėlį į Europos lobyną. Kiekvienos tautos olimpinis k-tas, kurio k-da dalyvauja šiuose žaidimuose gaus US 5000 dol. paramą iš Tarpt. Olimpinio k-to, dalyvių aprangai.

Kuo mums įdomūs šie žaidimai?

*

Nei nepriklausomybės laikotarpy, nei ligi šio meto, lietuviams neteko dalyvauti tose šventėse. Priežasčių neverta, bent šiuo metu, ieškoti. Džiaugsmas, galbūt, yra perankstyvas, bet turimi duomenys rodo, kad mūsų Algimantas Šalna, kaip 1983 m. pasaulinis meistras ir Sov. S-gos nugalėtojas biathlono rungty, gali būti rusų olimpinės k-dos dalyviu, žinoma, gal ir apdovanotoju (medalininkų) tarpe. Jo stipriausioji pusė — geras slidininkas, tikriau sakant, pasaulinės klasės, bet Biathlone, kurioje rungty dalyvausi, turi atlikti ir šaudymo pratimus, o šie A. Šalnai nelabai sekasi. Neseniai jis įtikinančiai pergale Novosibirske laimi 15 km nuotolį. Lapkričio mėn. pabaigoje vėl toje pat vietovėje įvyko 10 km slidžių rungtis ir A. Šalna, po nesėkmingo šaudymo, liko penktuoju. Ten pat pravestoje 4 × 7,5 km estafetėje jis buvo II-sios Sov. S-gos rinktinės sudėty ir pagal atsiektą laiką buvo trečias. Įsidėmėkime, kad I-sios k-dos dalyvių tarpe randame dar kitus du pabaltiečius — estą T. Tudebarg ir latvį Silups. 1980 m. Lake Placid O. Ž. žaidimuose Sov. S-gos rinktinėje žaidė latvis H. Balderis, o Kanadą Innsbruke atstovavo (1976 m.) "dipukė" latvaitė Sylvia Burka 1000 m nuotoly laimėjusi 4-tą v. Po 2-3 metų ji tapo pasaulio nugalėtoja. Šios dvi svarbios žinutės parodo kaimynų tautinį ir sportinį veržlumą žiemos sp. šakose, ko mes dar neturime. Taigi ir A. Šalnos pergalės, sustiprinus šaudymą, lietuviams gali laiduoti istorinės vertės pergalę, sėkmingai varžantis 1984 m. Sarajave. Čia reikia pažymėti, kad žiemos žaidimai nevadinami "Žiemos Olimpiada", nes tokių nebuvo ir nėra, bet olimpiniais žiemos žaidimais ar dar trumpiau — žiemos žaidimais. Pasistengkime ir mes nors šiek tiek prisidėti prie olimpinių žaidimų, olimpiadų ir kitų sporto šakų tikrųjų vardų palaikymo ir skaitančiųjų auklėjimo. Linkime, kad XIV-ji O. Ž. žaidimai praeitų taikingo ir solidaraus varžymosi ženkle, kas gal kiek praskaidrins teroru dvelkiantį dabartinį tautų gyvenimą!

"Aušros" stovykla, minint 65-rių metų lietuviškos skautijos jubiliejų. Stovyklos vadovai ir svečiai su būreliu skautų Jubiliejinėj stovykloj.
Nuotr. J. Tamulaičio

NEĮTIKĖTINA, BET TIKRA

Okupuotoje Latvijoje, kolūkyje "Leduga", rašo "Cina", dėl zootechnikų apsileidimo kiaulės blogai prižiūrimos ir šeriamos, todėl jos įvairaus senumo ir nugaišta. Konstatuota kiaulių kepenų degeneracija, kas blogai atsiliepia į naują kartą: paršeliai gimsta labai maži . "Ledugos" kolūkyje kiaulėms trūksta šakniavaisių ir žalienos. Panašiai yra ir "Ceplišų" kiaulių fermoje. Limbažų gyvulių ligų gydymo stoties veterinarų nurodymai pagerinti kiaulių priežiūrą ir šėrimą lieka neįvykdyti dėl bendros blogos padėties. Pašaras kiaulėms paduodamas labai nereguliariai. "Ledugos" kolūkyje miltų sandėlio lubos yra įlūžusios. Pašaras paduodamas šaltas, nes yra sugedęs katilas. Paršelių maistui pristatomas tik vienas kibiras nugriebto pieno. Prie šios netvarkos prisideda dar ir paršelių vogimas. Pagal padarytą kontrolę 1982 m. lapkrity, rastas 87 paršelių trūkumas. Mėsos vogimas praktikuojamas parodant netikrą gyvulių svorį, kai jie pasiunčiami Rygos mėsos kombinatui. "Lenino" valstybinis ūkis spalio mėn. pasiuntė kombinatui gerai šertus gyvulius, kurių svoris dokumentuose buvo nurodytas 2390 kg, bet tikras svoris buvo rastas tik 1809 kg. Tai reiškia, kad 581 kg mėsos yra pavogta. Yra vagiami ir parduodami šakniavaisiai, kopūstai ir viskas, kas tinka vartotojui ir sunkiai gaunama nusipirkti krautuvėse. Dolės saloje, kaip rašo "Cina", keturi traktoristai yra pagauti parduodant gyventojams vogtus šiaudus. Kiti vėl pagauti už mėšlo iš tvarto pardavimą.

Neįtikėtina, bet tikra.

— *T.*

TEN GIMĖ, AUGO DR. JONAS BASANAVIČIUS

JUOZAS RUDZEVIČIUS

8

Mykolas Basanavičius, daktaro prosenelio senelis, yra buvęs pirmasis šia pavarde asmuo 1694 metais minimas Bartininkų metrikų knygose, kai jis su generosa H. Zawistowska buvo kūmais valstiečio M. Šurkino sūnui. (Lotynų kalba rašytose metrikų knygose gyventojai buvo skirstomi į tris kategorijas. Valstiečiai rašomi be jokių epitetų, žemesnieji — paveldėjimo bajorai žymimi titulu „dominus", aukštesnieji — ponai bajorai — „generosus dominus"). Po aštuonerių metų, 1702 m., krikštinant M. ir O. Basanavičių sūnų Motiejų, krikšto tėvais buvo keturi bajorai, iš jų bent du „generosus dominus". Basanavičiai užrašyti — „domini", atseit, bajorais.

Iš šio vieno atvejo nėra rimto pagrindo tikėti, kad Basanavičiai yra buvę bajorai. Bene šiuo atveju metrikų įrašai buvę „pagerinti", prie keturių bajorų kūmų ir tėvai buvę įrašyti bajorais. Kituose trijuose metrikų įrašuose, tiek M. Basanavičius, tiek jo žmona užrašyti valstiečiais, be jokių epitetų. Aukštesniųjų bajorų buvimas kūmais valstiečių vaikams, ir ne vien čia minėtu atveju, rodo, kad XVII—XVIII a. sąvartoje šioje Sūduvos srityje bajorų ir valstiečių santykiai dar buvę draugiški. Tai buvę bene todėl, kad čia nei dvarų, nei „ponų" nebuvo. Ir „generosus dominus" F. Wysockis, vienas iš Basanavičių kūmų, gyveno Ožkabalių kaime, matyt, vienkiemyje kaip ir kiti žmonės.

Iš 1705 m. metrikų paaiškėja, kad M. Ir O. Basanavičiai gyveno apie 18 km į rytus nuo Bartininkų link dabartinio Liudvinavo, Gulbiniškiuose, „kurie guli paliai Sūdonės upę". Tai vienas iš kelių seniausių kaimų apylinkėje. Jo laukuose buvo randami ir priešistorinių laikų akmeninių kirvelių. Šalimai kaimo, neskubėdama, nusekusi, prie vagos prisiglaudusi, sukilusių kalvų, kalvelių žaliais slėniais teka Sūdonė, dabar Sūduonios vardu vadinama upė. Artimoje apylinkėje yra ir daugiau išlikusių senųjų sūduvių perduotų gyvenviečių vardų.

Arčiau Liudvinavo, prie Sūduonios upės yra didelis, irgi turtingų ūkininkų gyvenamas, taip pat vienas seniausių apylinkėje Pasūduonės vardu vadinamas kaimas. Apie 7 km nuo Pasūduonios kaimo link Bartininkų, prie Sūduonios upės yra kaimas Pasūduonys. Žemupyje, kur prie dviejų ežerėlių ir išgriuvusio pylimo Sūduonia įteka į Šešupę, rašytojo K. Borutos įsitikinimu, seniau buvęs Sūduonių kaimas. Čia apie 1719 m. magnatas D.L.K. etmonas Liudvikas Pacas Sūduonių kaime pastatydino bažnytėlę, kaimą pakėlė miestu ir pavadino savo patrono Liudviko vardu. Dabar šį miestelį žmonės vadina Liudvinavu.

Vietos žmonės mėgo kalbėti ir apie menkesnius įvykius ir išnykusias tradicijas. Dar mūsų laikais kiek senesni gyventojai prisiminę gabų pasakorių, dievdirbį — smuikininką T. Dulską, kuris „vakarais, įkopęs į Kulokų (kaimo) pilaitę, dažnai iki vidurnakčio smuikuodavo". Nepamiršo jie paminėti nė 1—2 km už Liudvinavo buvusio Sūduonių kaimo, į Šešupę įtekančios Dovinės, kuri prieš lenkų įtaką, kaip dar dabar žmonės pasakoja, buvo Dievene vadinama. Senovėje šioje upėje žuvauti tegalėję senosios tikybos kunigai.

Apie 12 km į pietryčius nuo Jono Basanavičiaus gimtinio Ožkabalių kaimo link Vižainio, už administracinės linijos yra Sūdaviško kaimas ir Sūdaviško piliakalnis.

Netolimose Bartininkų apylinkėse išlikę iš senųjų sūduvių laikų dvigubas upės, piliakalnio, keturių kaimų ir netoli Bartininkų buvusi XII—XV a. pilis rodo, kad ir po Sūduvos sunaikinimo šiose apylinkėse senųjų sūduvių gyvenę veikiau daugiau kaip kitose srityse.

M. ir O. Basanavičių pirmojo sūnaus krikšto laikais (1702 m.) Gulbiniškių, Sūduonios upės apylinkės dar buvo retai, bene daugiau senųjų sūduvių gyvenamos, nes šios srities veikesniu apgyvendinimu niekas nesirūpino. Pasienyje Virbalyje, Vištytyje, Bartininkuose pirmosios bažnytėlės buvo pastatydintos, gausiai aprūpintos, įkurtos naujos gyvenvietės jau prieš 160 m. Ir dar 40 metų vėliau, 1744 m., Liudvinavo apylinkėje tebuvo tik 18 kaimų, nė vieno dvaro. Prieš pirmąjį pasaulinį karą Liudvinavo valsčiuje buvę 58 kaimai ir 8 dvarai. Atrodo, Onos Senkevičiūtės-Basanavičienės laikais, prieš 250—300 m., Sūduonios upės srityje gyvenę jau keliariopai padaugėję pasilikusieji senieji sūduviai ir individualiai atvykusieji negausūs nauji ateiviai. Iš tokių su galima stipria senųjų sūduvių priemaiša žmonių buvo kilusi M. Basanavičiaus žmona O. Senkevičiūtė. Taip į Basanavičių giminę patekę naujo, sodraus sūduvių kraujo.

Laikai buvo neramūs. 1702 metais iš Žemaitijos, veikiau panemuniais, plėšdama, naikindama per Sūduvą žygiavo Švedijos karaliaus Karolio XII kariuomenė. Lietuvos kariuomenė švedų sulaikyti neįstengė. Rusų kariuomenė, traukdamasi iš Gardino į Merkinę, visą sritį nusiaubė, nudegino. Kilo badas, po jo buvo maras, kuris apie 1710 m. pasiekė Ožkabalių apylinkes.

(R... daugiau)

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS PAPILDYMŲ TOMO BENDRADARBIAI

Nors užsiimtasis darbas vyksta lėčiau, negu norima, apie pusė medžiagos jau gauta ir jos kasdien gausėja. Būsimiesiems skaitytojams gali būti įdomu žinoti, kad į darbą jau yra įsijungę žinomi išeivijos mokslininkai ir visuomeninių sričių žinovai. Čia skelbiamas pavardžių sąrašas nėra pilnas. Surašėm tuos bendradarbius, kurie rašo straipsnius sutartomis temomis. Dar yra kita bendradarbių grupė, kuri pagelbėjo redaktoriams biografine ir kitokia informacine medžiaga. Jų pavardės galės būti paskelbtos kita proga. Jau gavome straipsnius iš šių autorių:

K. Barėnas — Anglijos lietuviai, dr. J. Balys — bibliografija, inž. dr. J. Bilėnas — lėktuvai, G. Breichmanienė — liet. taut. šokių šventės, dr. B. Ciplijauskaitė — liter., dr. V. Dambrava — Venecuelos lietuviai, dr. K. Ėringis — Liet. gamta, Alg. Gureckas — paštas, dr. St. Jankauskas — veterinarija, J. K. Karys — numizm., dr. G. Kazokienė — Austral. liet., dr. V. Klemas — okeanografija, dr. A. Kliorė — erdvių tyrimai, Br. Kviklys — Liet. pogrindžio spauda ir bažnyčios, dr. A. Liautukienė — odontologija, kun. dr. A. Liuima — LKMA, inž. B. Masiokas — Colorado liet., Alg. Nevulis — Seinų liet., R. Poškaitis — Liet. filmai, dr. Br. Povilaitis — genet. inžinerija, kun. dr. J. Prunskis — visuomen. ir polit. dalykai, kun. dr. P. Rabikauskas — Liet. istorija, inž. J. Rimkevičius — techn. periodika ir visuom. d., dr. D. Slavinskas — telefonas, telegrafas, inž. D. Šatas — chemija, arch. A. Tamašauskas — archit., dr. V. Vengris — mikrobiologija ir menas, dr. R. Vaičaitis — aukšt. techn. mokyklos, kun. J. Vaišnora — visuomen. d., kun. A. Valiuška — Arizonos liet., T. Venclova — polit. ir visuomen. d., R. A. Vilkas — Liet. laivai.

Laukiame straipsnių iš pasižadėjusių bendradarbių: A. T. Antanaitis — literatūra, J. Bradūnas — zoologija, A. Butas — spausdinimas, inž. J. V. Danys — Kanados liet., dr. V. Fidleris — energija, inž. B. Galinis — PLIAS-ALIAS, inž. A. Girnius — geodezija, žemėlapiai, dr. J. Girnius — filosofija, dr. J. Genys — botanika, inž. V. Izbickas — statyba, P. Jasiukonis — fotografija, J. Kavaliūnas — švietimas išeivijoje, Alg. Landsbergis — literatūra, dr. A. Liulevičius — matematika,dr. Č. Masaitis — astronomija, dr. S. Matas — pramonė, A. Matas — pramonė, A. Mažiulis — etnografija, dr. S. Naujokaitis — medicina, inž. K. Nenortas — liet. filat. ir numizm. d-jos, arch. V. Peseckas — Liet. aviac. istorija, R. Sakadolskis — televizija, radijas, B. Saldukienė — geologija, J. Toliušis — LSS, dr. R. Vaišnys — fizika, dr. P. Zundė — skaičiav. mašinos

Dalį tekstų rašo patys redaktoriai. Vyr. red. istorikas Simas Sužiedėlis, suredagavęs visus Enc. Lituanica tomus, rašo istorijos visuomeninius ir kai kuriuos humanitarinius dalykus, tvarko biografijas ir tikrina kitų parašytus tekstus. Dr. inž. Stasys Bačkaitis jau parašė transportacijos temas ir redaguoja visus technologijos bei griežtųjų mokslų dalykus, talkinant komisijai: A. Gureckui, inž. A. Landsbergiui ir dr. V. Vengriui. Dr. inž. J. Gimbutas (LE skyriaus red. nuo IV iki XXXVI t.) ima Lietuvos kraštotyrą plačiąja prasme: miestų lokalinių istorijų tąsa, gyventojų kaita, kaimų likimas, kultūros ir architektūros paminklų likimas, muziejai. Pasaulinės temos surišamos su Lietuva. Svarbu, kad tarptautiniai dalykai rašomi lietuviškai, naudojant dabartinę mokslinę terminologiją. Tai nors iš dalies atstos neturimus terminologijos žodynus.

Ypatingas dėmesys skiriamas lietuvių išeivijos veikiai ir žmonėms, nes jie ignoruojami soviet. liet. enciklopedijose. Kiek įmanoma, LE turi ištaisyti soviet. liet. encikl. faktų iškraipymus ir tendencingus nutylėjimus. Suminėtosios LE bendradarbių pavardės yra žinomos lietuvių visuomenei iš spaudos, mokslo ir kultūros simpoziumų ar iš paskaitų įv. organizacijose. Negalima laukti, kad rengiamasis LE papildymų tomas būtų pakartotas antra laida, tad racionaliam tiražui apskaičiuoti yra svarbu, kad būsimieji prenumeratoriai greičiau atsiųstų leidėjui Juozui Kapočiui savo pasižadėjimus prenumeruotis.

L. Enc. redaktoriai

Lietuvių Tautodailės instituto suvažiavimo dalyviai pertraukos metu. Suvažiavimas buvo 1983.X.24 dail. A. ir A. Tamočaičių sodyboje, Kingstone, Ontario. Chicagos skyriui atstovavo skyraus pirm. Ald. Veselkienė ir nariai dail. P. Aleksa, D. Varankaitė ir D. Kojelytė. Aptarę įvairius reikalus, dalyviai išrinko naują LTI tarybą, į kurią taip pat išrinkti A. Veselkienė ir P. Aleksa.

Nuotr. P. Aleksos

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASĖ SEMĖNIENĖ

Chicaga gali pasigirti ne viena pasauline premjera. Tik dabar nuleidžia uždangą ir keliasi į Broadway nepaprastai sėkmingai — per 7 mėnesius — čia ėjęs muzikinis scenos pastatymas "One Shining Moment", kaip vėl atsiskleidė ekrane gruodžio 15 d. (Fine Arts teatre) ir tik sausio mėnesį pasieks New Yorką stiprus, poetiškas filmas "El Norte".

Nuo pat pradžios filmas sugriebia žiūrovą savo romatiškumu, kartu gi giliu atvaizdavimu, kad mes išeidami iš teatro žinome, jog ilgai negalėsime jo pamiršti.

Filmas atsidengia gražioje, mistika apsuptoje, Gvatemalos gamtoje. Mums parodomi to krašto papročiai, o kartu ir skurdas. Dvejetas jaunuolių — sesuo Rosa ir Brolis Enrique svajoja patekti į el Norte (šiaurę) — JAV-es. Skaudi tragedija (kareiviai nušauna tėvą — indėną, o motiną išveža į nežinią mažame kaimely pastumia juodu į pavojingą kelionę (per Meksiką) į JAV-es, kur Los Angeles mieste užsibaigia. Jų svajonė — šiaurės Amerika — primena mums mūsų pirmųjų čia ateivių troškimą — pasiekti "auksinę Ameriką". O jų tėvų likimas — pirštu duria mums vėliausių mūsų ateivių namiškių likimo panašumu.

Filmo I-oji dalis atskleidžia kavos laukus, kur Enrique, su tėvu Arturo, yra tiktai bracero — abu turį porą stiprių rankų, kuriomis renka kavos pupeles. Tėvas nueina į slaptą susirinkimą protestuoti sunkias darbo sąlygas. Iš jo nebegrįžta.

Antroje dalyje — kelionė autobusu ir pėsčia per Meksiką, kuri tiek pat žiauri imigrantams, kaip ir Š. Amerika. Jie pasiekia išsvajotą Ameriką per žiurkių apsėstą kanalizacijos tunelį.

Paskutinėje dalyje — magiškame Los Angeles, kurį jie pamato, kaip stebuklingų šviesų įvairiom spalvom mirgantį kilimą. Jų išsvajotas mirażas vartant Gvatemaloje "Good Housekeeping" žurnalą, su vidaus patogumais, elektra ir t.t. virsta tikrove — pigiu moteliu ir darbo ieškojimu. Kadangi abu jauni (nė 20 m. neturį), gražūs, protingi ir nekaltai naivūs, jiedu susiranda darbą — Rosa už tarnaitę, o Enrique — padavėjas "Princess" restorane. Filmas užsiskleidžia poetiškai ir liūdnai. "El Norte" yra vienas geriausių šių metų filmų (4 žvaigždutėm apvainikuotas), didingas savo pastatymu, labai autentiškas ir svarus savo reikšmingu rimtumu. Pasakiškai gražūs vaizdai ir puiki muzika. Beveik didesnė filmo pusė — ispanų kalba (su anglėiškais parašais), o kita — anglų kalba. Tai skamba realiai, nemeluotai, ne taip, kaip kad kituose filmuose bandoma kalbėti laužyta su akcentu anglų kalba, vaizduojant kitataučius.

Ką filme stebime — matome jų — mūsų herojų akimis, todėl išėjęs iš teatro giliai susimąstęs žiūrovas labiau supras "nepageidaujamus elementus — imigrantus" bei jų baisų, žiaurų likimą.

Filme daug ir skanaus juoko, gyvenimiško humoro. Ypač kvatojama, kai vargšei Rosai skalbiamos mašinos lentelė su mygtukais atrodo tiek komplikuota, kaip astronauto raketoje.

Dvejetas jaunų amerikiečių — Gregory Nava surežisavo šį epą, o Anna Thomas pastatė ji, gi abu kartu parašė "El Norte".

Aktoriai — nematytų veidų, dvelkia tokiu skaidriu realumu, romantiškumu, rimtu nusiteikimu bei tauria jaunatve. Švelnioji Rosa — Zaide Silvia Gutierrez; Enrique — David Villalpando; tėvas — Ernesto Gomez Cruz; motina — Alicia del Lago ir kiti. Visi aktoriai savo rolėse labai įtikinantys, be lašelio dirbtinumo.

Šis istorinis epas apie "pažadėtąją žemę" atpasakotas žadą užimančia poezija, paversdamas filmą labiau panašų į legendą, negu kaip į dokumentinį. O filmo didžiausia dorybė buvo — toks skaidrus, beveik peršviečiamas paprastumas, lyg kokios senolės vejama gija — paprasčiausiais žodžiais porinimas. Toks vaizdinis atpasakojimas ir stebėjimas mūsų herojų akimis taip sąžiningai, išsemtai, o kartu paprastai ir vispusiškai atpasakotus įvykius tiek paveiks ne vieną, kad daugelis mūsų niekad nebeturės šaltesnio žodžio ar nusiteikimo "be dokumentų svetimšaliams".

Konservatyviems lietuviams užklius keiksmažodžiai, bet jie Meksikoje (panašiai, kaip Rusijoje — keliaaukščiai ir vulgariausi) taip pat realūs ir būtini, kaip ir išauklėtiems britams vistiek kas antras žodis "bloody".

SOPHIE BARCUS
RADIO ŽINIOS VALANDOS
Lietuvių kalba šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stotis WOPA 1490 AM
Transliojam iš nuosavos studijos Marquette Pk., vedėja Aldona Daukus.
7159 So. Maplewood Ave., Chicago, IL 60629
Tel. — 778-1543

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavardę ir telefoną — lietuviškai.
ŠERAPINAS — Tel. 636-2960

APSIPIRKITE DABAR!

PIENO IŠPARDAVIMAS

WHOLE MILK — GRYNAS PIENAS	gal. $1.49
2% PIENAS	gal. 1.39
1% arba NUGRIEBTAS PIENAS	gal. $1.19
PASCAL CELERY — SALIERAI	39 c.
ŠVIEŽUS ZUCCHINI SQUASH	39 c.
SALOTOS	po 38 c.
CHESTNUTS — KAŠTONAI	3 sv. $1.00
NAVEL ORANGES — APELSINAI	3 sv. $1.00
AGURKAI, SALDŽIOS BULVĖS ir DIDELĖS PALAIDOS MORKOS	po 4 sv. už $1.00
CELLO CARROTS — MORKOS	4 maišeliai po 1 sv. $1.00
ORANGE JUICE — APELSINŲ SUNKA	½ gal. 99 c.
BUTTERMILK — PASUKOS	½ gal. 83 c.
HALF & HALF	pint 39 c.
SWIFT'S HARD SALAMI — DEŠRA	sv. $2.29
LAND O'LAKES AMERICAN CHEESE — SŪRIS	sv. $2.09
SCOTT PETERSEN BEEF BALOGNA — DEŠRA	sv. $1.49

Išpardavimas sausio 18 iki 22 dienomis

Dėl kasdieninių specialių nuolaidų pasukite telef. raides PRODUCE.

EGG STORE
6190 Archer Avenue — Tel. 284-8704
4177 Archer Avenue — Tel. 254-0018
8740 S. Ridgeland Ave. — Tel. 430-4787
7069 W. Cermak Rd. — Tel. 788-8500

CLASSIFIED ADS

HELP WANTED MOTERYS

HOUSEKEEPER
Full time-Part time. Excell. employment plan package. Excell. working cond's. Hrs. flexible. See Dave Kirby.
BRENTWOOD NURSING CENTER
5400 W. 87th St., Burbank, Ill.

MISCELLANEOUS

FASHION CARPETS
KILIMAI
Lietuvių prekyba
3304 W. 63 St. — Tel. 778-9064

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlių.
COSMOS PARCELS EXPRESS
2801 W. 69 Ct., Chicago, IL 60629
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Tel. — 925-2737
Vytautas Valantinas

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
NEDAS, 4609 Archer Avenue
Chicago, IL 60632, Tel. 927-5960

A. VILIMAS
MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir valkuojame visų rūšių grindis.
BURNYS
Tel — RE 7-5168

MOVING
SIRMAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Telef. — WA 5-3068

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4369 S. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi Vertimai, Giminių iškvietimai, pildomi Pilietybės Prašymai ir kitokie blankai.

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai
PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1436

apdraudą nuo ugnies ir automobilio 10 — 20 — 30% pigiau mokėsite už pas mus.
FRANK ZAPOLIS
Tel. GA 4-3654
3208½ West 95th Street

Perskaitę "Draugą" duokite kitiems pasiskaityti.

REAL ESTATE

ATDARI APŽIŪRĖJIMUI
SEKMAD. NUO 1 IKI 4 VAL.
5055 S. Knox. Naujas 3-jų butų.
8637 S. Rutherford. Naujas "bi-level".

TIK $28,900
4 miegami. Moderni virtuvė ir vonia. Pilnas rūsys. 2 maš. garažas. Tik 1,500 dol. įmokėti, turinčiam gerą kreditą, ir mokėtis $295 dol. į mėn. Gražus namas. No. 695. Skambinkit dabar.

AR NORITE PARDUOTI?
Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėt, nes daugiau stengiamės. Nemokamam namo įvertinimui ir greitam pardavimui skambinkit
O'BRIEN FAMILY REALTY
TEL — 434-7100

LAIKYKIMĖS MARQUETTE PKE. — GERIAUSIA VIETA LIETUVIAMS.
9 butų mūrinis. Labai geros pajamos. Didelis butas savininkui. Geras investavimas.
3-jų butų mūrinis. Garažas. Nebrangus.
Didelis gražiai įrengtas bungalo. Puiku didelei šeimai.
ŠIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
2951 W. 63rd Street
Tel. 436-7878

PROGA INVESTAVIMUI
West Lawn apylinkėje 18 butų namas. "Hip roof" - stogas, alumin. rinos. 4 butai po vieną miegamą, 14 butų po 2 mieg.. Apie pajamas ir išlaidas kreiptis pas
CENTURY 21 — CAHILL BROS.
4100 W. 63rd Street
Tel. — 585-6100

Pajamų bungalow — 1½ aukšto mūrinis. 3 butai, vienas su dviem miegamais. Garažas. Marquette Parko centre. Nebrangus.
2-jų aukštų mūrinis. Pirmame aukšte 6 kamb., 3 mieg. Antras aukštas padalintas į 2 butus. Batsiuvio dirbtuvė rūsyje. Geros pajamos. 69-ta ir Washtenaw.
ŠIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
2951 W. 63rd Street
Tel. 436-7878

BUTŲ NUOMAVIMAS
Draudimas — Valdymas
Namų pirkimas — Pardavimas
INCOME TAX
Notariatas — Vertimas
BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

DĖMESIO
PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIJA NOREIKIENĖ
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 925-2787

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

ĮSIGYKITE DABAR

XX amž. Madona (paveikslas) apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų meno festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New Yorke. Tai puošni dail. POVILO PUZINO monografija, kuri yra didelio formato ir talpina 28 spalvotas reprodukcijas Kartu ir XX amž. Madoną. Kaina su persiuntimu 27 dol. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: svetimtaučiui ar lietuviui.

Užsakykite DRAUGE, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Illinois gyventojai prideda $1.50 valstijos mokesčio.

Dariaus ir Girėno paminklas su lenkišku įrašu Lenkijoje. Šalia stovi paminklo prižiūrėtojas Julius Sanvaitis.

J. OCHMANSKIO "LIETUVOS ISTORIJA" ANTROJI LAIDA

J. DAINAUSKAS

1982 m. pabaigoje Lenkijos mokslinių leidinių leidykla Ossolineum, Vroclave, išleido Jerzy Ochmanskio "Historia Litwy" antrą, pataisytą ir papildytą laidą, 413 p., 30,000 egz. tiražu. Pirmoji laida buvo išleista 1967 m., 347 p., , 5,000 egz. tiražu.

Jerzy Ochmanski (g. 1933. XII. 4 d.) lenkų istorikas, Poznanės universitete dėstė Lietuvos bei Rytų Europos istoriją. "Lietuvos istoriografijoje" iki šiol yra užregistruoti jo 54 moksliniai darbai, liečiantieji Lietuvą (Powstanie i rozwoj latyfundium biskupstwa wilenskiego w sredniowieczu (1387 — 1550), 1963; Litewski ruch narodowo — kulturalny w XIX wieku, 1965; Biskupstwo Wilenskie w sredniowieczu, ustroj i uposaženie, 1972; Litewska granica etniczna na wschodzie od epoki plemiennej do XVI wieku; šiuo metu spaudoje yra jo parengtas "Vitoldiana — Codex privilegiorum Vitoldi" ir t. t.). Lietuvos istorijos klausimais studijas skelbia daugiausia Poznanės universiteto leidiniuose nuo 1960 metų.

Naujai išleistoje Lietuvos istorijoje 22 psl. apima sąrašą jo panaudotų veikalų, kurių tarpe yra daugiau kaip 230 veikalų, paskelbtų įvairiais laikais lietuvių, įskaitant Lietuvių Enciklopediją. prof. Z. Ivinskio, A. Šapokos, K. Avižonio, M. Krasauskaitės. J. Puzino, B. Kviklio (Mūsų Lietuva), Janulaičio, Platerio, J. Matuso, P. Klimo, K. Ališausko ir kitų veikalus.

Veikalo periodizacija skirtinga nuo A. Šapokos, V. Sruogienės ir dabar rengiamos Lietuvos istorijos periodizacijos. Suformulavimais veikalas yra prolenkiškas, prosovietiškas ir prolietuviškas. Lietuvių — lenkų santykių atžvilgiu autorius stengiasi būti objektyvus. 1939 — 40 m. įvykiai pavaizduojami sovietiškoje versijoje. Apie Ribbentropo — Molotovo sutartį nieko nerašoma.

Veikalas suskirstytas į dvylika skyrių, o tie į skyrelius. Naujoje laidoje, palyginus su pirmąja, iš viso yra daugiau kaip 30 naujų skyrelių. Geresniam susipažinimui su veikalo turiniu čia pateikiama jo visų skyrių užvardinimai, o II, III ir XII skyrių ir skyrelių užvardinimai:

I. Lietuva ir josios geografinė padėtis.

II. Lietuvos pradžia: 1. Lietuvių kilmės mįslė, 2. Seniausieji gyventojai ir kultūros Lietuvoje. 3. Ginčytina Baltų pradžia. 4. Balto — Slavų bendrijos klausimas. 5. Baltų suskirstymas. 6. Vakarų baltai I-jo tūkst. m. pirmojoje pusėje. 7. Baltų ūkiškieji užsiėmimai I-jo tūkst. m. pirmojoje pusėje. 8. Baltų ūkinė raida ir turtinė diferenciacija I-jo tūkst. m. antrojoje pusėje, 9. Klasinės visuomenės pradžia pas Baltus VIII-XII a. 10. Paderminės organizacijos Lietuvoje I-jo tūkst. m. antroje pusėje ir II-jo tūkst. m. pradžioje. 11. Politinės valdžios sutelkimas viešpačių (tekste: wieszpacow) rankose I-jo ir II-jo tūkst. m. sąvartoje. 12. Vikingų invazijos į lietuviškas žemes I-jo tūkst. m. pabaigoje. 13. Lietuva istorinėje arenoje 1009 m. 14. Rusų ir danų invazija į Lietuvą X — XI a. 15. Grobikiški lietuvių puldinėjimai Rusijos XII a., 16. Lietuviai kovoje su vokiškąja agresija prie Baltijos XII ir XIII a. sąvartoje. 17. Lietuvos santykiai su Lenkija savosios istorijos pradžioje.

III. Lietuvos valstybė XIII ir XIV amžiuje. 1. Lietuvos valstybės susiformavimo premisos. 2. Lietuvių genčių sąjungos atsiradimas XIII a. pradžioje. 3. Valstybės formavimosi židiniai Lietuvoje ir Žemaitijoje prieš XIII a. vidurį. 4. Lietuvių monarchijos įkūrimas prie Mindaugo XIII a. viduryje. 5. Lietuva kovoje supriešiška rusų — kryžiuočių koalicija. 6. Kryžiuočių sutriuškinimas ir pakartotinas Lietuvos jungimas 1260 — 1261. 7. Mindaugo žlugimas ir valstybės atkūrimas Vaišvilko pasiektas 1263 — 1267. 8. Valstybės sustiprinimas Traidenio ir Vytenio laikais. 9. Lietuvos galingumo pakilimas Gedimino laikais. 10. Lietuvos didvalstybinė politika Algirdo bei Kęstučio laikais. 11. Sustiprėjimas kryžiuočių agresijos prieš Lietuvą XIV a. antrojoje pusėje. 12. Valstybinė krizė ir Jogailos kova su Kęstučiu. 13. Etninės Lietuvos plotas ir apgyvendinimas XIII — XIV a. 14. Lietuviškoji bajorija XIII — XIV a. 15. Valstiečiai Lietuvoje XIV a. 15. Miestų pradžia ir prekyba XIII — XIV a. 16 Valstybės santvarka XIV a. 17. Krašto gynybinis pajėgumas XIV a. 18.lietuvių religiniai įsitikinimai XIII — XIV a. 19 Lietuvių tautos raida XIII — XIV a. 20. Lietuvos valstybės pobūdis XIII — XIV a.

III. Lietuvos valstybė XIII — XIV amžiuje.

IV. Lietuva sąjungoje su Lenkija savo galybės viršūnėje nuo XIV a. pabaigos iki XV a. vidurio.

V. Lietuva didikų valdžioje nuo XV amžiaus vidurio iki XVI amžiaus vidurio.

VI. Lietuvos klestėjimo laikotarpis nuo XVI amžiaus vidurio iki XVII amžiaus vidurio.

VII. Lietuva nuosmūkio laikotarpyje (1648 — 1750) ir kovos dėl valstybės pataisymo (1750 — 1795).

VIII. Lietuva carų valdžioje feodalinės epochos pabaigoje (1795 — 1861).

IX. Tautinis Lietuvos atgimimas (1861 — 1904).

X. Lietuva I-jo pasaulinio karo metu (1914 — 1918), ir

XII. Nepriklausoma Lietuva tarp demokratijos ir fašizmo (1918 — 1940). I. Revoliucinių nuotaikų augimas Lietuvoje 1918 m. 2. Tarybų Lietuvos atsiradimas. 3. Lietuvių — gudų tarybinės respublikos sudarymas ir jos žlugimas. 4. Buržuazinės Lietuvos sustiprėjimas ir jos konfliktas su Lenkija 1919 m. 5. 1920 m. įstatymų leidžiamasis (Steigiamasia) seimas. 6. Lietuvių — lenkų konfliktas dėl Vilniaus 1920 m. 7. "Želigovskijada". 8. Lietuviai kovoje dėl Vilniaus. 9. Lietuvių demokratijos krizė 1923 — 1926. 10. Fašistinis 1926 m. gruodžio mėn. perversmas. 11. Lietuvos fašizacija 1927 — 1938 m. 12. Katalikų Bažnyčia ir Lietuvos valstybė. 13. Lietuvos komunistų partijos veikla 1921 — 1938 metais. 14. Lietuvių — lenkų ginčas dėl Vilniaus 1921 — 1928 m. 15 Pilsudskis ir Voldemaras. Taika ar karas. 16 Klaipėdos atgavimas 1923 m. 17 Teritorija gyventojai ir Lietuvos visuomeninė — ūkinė struktūra. 18. Žemės reforma. 19. Švietimo, mokslo, kultūros ir meno raida. 20. Literatūros blizgesys ir skurdas. 21. Sporto raida. Tragiškas Dariaus ir Girėno skridimas. 22. Lenkų ir lietuvių mokslininkai — kultūrinis bendradarbiavimas. 23. 1938 m. lenkų ultimatumas Lietuvai ir diplomatinių santykių užmezgimas. 24. Klaipėdos netekimas Vokietijos naudai 1939 m. kovo mėn., 25. Vilniaus atgavimas 1939 m. spalio mėn. Lietuvių — sovietų santykių krizė. 26. Tarybinės Lietuvos įsteigimas.

Iš tų pavadinimų matyti, kad Lietuvos istoriją J. Ochmanskis baigia 1940 metais. Po to yra pateikta tik 7 puslapių 1940 — 1975 m. trumpa chronologinė Lietuvos kai kurių įvykių apžvalga, nurodant, kad pvz. 1941 m. birželio 23 d. buvo sudaryta nacionalistinė laikinoji vyriausybė, vadovaujama J. Ambrazevičiaus, o rugpiūčio 5 d. okupantui spaudžiant buvo paleista laikinoji vyriausybė. 1944. II. 16 d. Vliko programinė deklaracija reikalaujanti Lietuvai nepriklausomybės ir skelbianti kovą prieš komunizmą. Knygoje pateikta 74 iliustracijos ir 17 žemėlapių.

JAUNIMUI SKIRTO ROMANO — APYSAKOS KONKURSAS

PLB Švietimo ir tautinio auklėjimo komisija skelbia konkursą.

Konkurso premija — 1,000 dol. Premijos mecenatė yra Rožė G. Jasinskienė.

Romano — apysakos konkurso temos bruožai:

1. Kūrinio tema, kurią pasirenka autorius — autorė, turi būti suprantama, atitinkanti šių dienų jaunimą, mielai jo skaitoma, skirta jaunimui tarp 13 metų ir 18 metų (aukštesniosios mokyklos) amžiaus;

2. Premijos mecenatė pageidauja, kad kūrinyje būtų iškelta jaunimo kilnumo, grožio pamokoma mintis.

Konkursui kūrinio įteikimo taisyklės:

1. Kūrinys turi būti parašytas mašinėle, pasirašytas slapyvarde.

2. Slapyvardė užrašoma ant kartu su kūriniu siunčiamo užklijuoto voko. Voke įdedamas lapas su šiomis žiniomis: kūrinio pavadinimas, tikrasis vardas ir pavardė, pilnas adresas ir telefonas.

3. Konkursiniai kūriniai yra atsiunčiami PLB Švietimo ir Tautinio Auklėjimo Komisijai iki 1985 m. vasario 16 d. (pašto antspauda) šiuo adresu:
PLB Jaunimo Romano
— Apysakos konkursas
PLB Būstinė,
5620 S. Claremont ave.
Chicago, IL 60636.

Premijuotas kūrinys tampa PLB Švietimo ir tautinio auklėjimo komisijos nuosavybe. Vertinimo komisija bus paskelbta vėliau.

IR TOLIAU GINKIME LIETUVIŲ TEISES

Visuomenės ir veiksnių pastangomis sudarytas Lietuvių teisėms ginti fondas, įregistruotas Ohio valstijoje, tęsia pradėtą darbą ir toliau, kol nebus, naudojant sovietų sufabrikuotą medžiagą, nepagrįstai kaltinami nei paskiri lietuviai, nei žeminamas lietuvių tautos vardas.

LTG fondo tarybos pirmininkas yra Viktoras Stankus iš Clevelando, o LTG fondo valdybą sudaro Chicagoje pirm. Algis Modestas, vicepirmininkai M. Jakaitis ir P. Razgaitis, sekr. V. Plioplys, ižd. Danguolė Valentinaitė, teisės patarėja adv. Audronė Karalienė, narys spaudos reikalams G. J. Lazauskas.

Iki šiol LTG fondas visuomenės aukų dėka jau parėmė penkis tautiečius, reikalingus paramos jų gynybai. Nepamirškite savo aukos siunčiant čekius "Lietuvių teisėms ginti fondui, 5620 South Claremont Ave., Chicago, IL. 60636. Kiekviena auka panaudojama tiesos ieškojimui bei gynybai nuo nepagrįstų lietuviams kaltinimų.

Lietuvių teisėms ginti fondo valdyba

DARŽOVIŲ MUZIKA

Japonas Taru Kamija, skirtingai nuo kitų muzikantų, muzikos instrumentų neperka krautuvėse, neužsisako pas meistrus, o... išsiaugina lysvėse. "Reikia labai atsargiai išimti morkos, pipiro arba ridikėlio šerdį, daržoves išdžiovinti, ir jūs turėsite pučiamuosius muzikos instrumentus, kurie ne blogesni už fleitas, triūbas, klarnetus. Be to, jų skambesys suteikia muzikai nepakartojamų natūralių tonų", — tvirtina maestro. Nepaprastas daržovinių instrumentų trio, kuriam, be paties muzikanto, priklauso žmona ir jos draugė, sėkmingai atlieka klasikinę ir lengvąją muziką.

A. † A.
JUOZUI ŽEMAIČIUI

Chicagoj mirus, jo žmonai ADAI, dukrelei REGINAI ir sūnui DANIUI nuoširdžiai išreiškiam gilią užuojautą ir kartu liūdime.

J. E. NAVIKAI

East Hartford, Conn.

Mielam studijų draugui, ištikimam Tėvynės sūnui
A. † A.
Dr. ALGIMANTUI KURGONUI
netikėtai iškeliavus amžinybėn, drauge liūdime su jo žmona Flora, giminėmis ir kolegomis.

KONSTANCIJA IR ANTANAS VALIUŠKIAI

JUOZUI ŽEMAIČIUI mirus,
mūsų nuoširdi užuojauta tenudžiovins skausmo ašarą ŽMONAI, SŪNUI, DUKRAI bei GIMINĖMS.
Sykiu liūdintys buvę bendradarbiai:

JADVYGA SKVORČIENĖ
IGNAS VAIČELIŪNAS
ir A. ŠUOPIENĖ

Ministerį
A. † A. STASĮ LOZORAITĮ,
Lietuvos Diplomatijos šefą mirčiai išplėšus iš Lietuvos veiduotojų tarpo, didžio sielvarto ištiktiems jo žmonai VINCENTAI, sūnums STASIUI ir KAZIUI, giminėms, artimiesiems ir Lietuvos Diplomatinei Tarnybai reiškiame giliausią užuojautą.

BRONIUS ir VALERIJA NEMICKAI

Mūsų bendradarbiui
A. † A. BRONIUI MATULAIČIUI
mirus,
liūdesyje likusią DR. JONO REINIO ŠEIMĄ, GIMINĘS ir ARTIMUOSIUS užjaučiame ir maldoje prisiminsime.

VINCAS TAMOŠIŪNAS
MATAS IR ELZBIETA BAUKIAI

A. † A. JONUI VALAIČIUI
mirus,
mūsų draugams ALDONAI MERKELIENEI su šeima, JURGIUI ir JONUI VALAIČIAMS ir jų šeimoms liūdesio valandose reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

TEODORA ir ALFONSAS ILEKIAI

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS
2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
Laidotuvių direktoriai
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

BIELIŪNAS
Laidotuvių Koplyčia
4348 So. California Avenue
Tel. — 523-3572

VASAITIS-BUTKUS
Laidotuvių Direktoriai
1446 South 50 Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Šv. Kazimiero sukaktuvinius metus geriausiai įprasmins
Šv. Kazimiero himnas Marijai
Į lietuvių kalbą vertė
A. TYRUOLIS
32 psl., Kaina su persiuntimu $1.50
Gaunama "DRAUGE".

Joniškėlio apskrities partizanų atsiminimai
Šis istorinis atsiminimų dokumentuotas leidinys yra trečiasis iš eilės paruoštas atsargos majoro *Petro Gudelio*, išleistas 1983 m., 374 psl. Spandė M. Morkūno spaustuvė. Kaina su persiuntimu $11.00.
Užsakymus siųsti:
Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

GROBIO IR NAIKINIMO ŽYGIS
Z. RAULINAITIS
"Lietuvos Karinės Istorijos raštai". Išleido "KARYS" 1979. Spausdino Tėvų Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Didelio formato, 176 pusl. Kieti viršeliai.
Kaina su persiuntimu 10.00.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai dar prideda 54 ct. valstijos mokesčio.

Nemarumo problemą įtikinimai sprendžia ir Europos likimo pranašystę atidengia rašytojo NOVALIO iškilus kūrinys
HIMNAI. NAKČIAI
IR KITI RINKTINIAI RAŠTAI
Su Novalio intymaus ir unikalaus dienoraščio priedu.
Vertė A. Tyruolis, iliustravo dail. A. Korsakaitė-Sutkuvienė, išleido M. Morkūnas. Kietais drobės viršeliais, kaina $6.00.
Gaunama DRAUGE ir pas knygų platintojus.

APLINK MUS

× **Minint šv. Kazimiero 500 metų** mirties sukaktį, šv. Mišios bus Šv. Vardo katedroje vasario 25 d., šeštadienį, 1 val. p. p. Mišias atnašaus ir pamokslą pasakys Chicagos arkivyskupas kard. J. L. Bernardin. Pamaldas organizuoja Lietuvių Katalikų federacijos sudarytas iš įvairių organizacijų komitetas. Toms pamaldoms kviečiami visi lietuviai, kad parodytumėm ir kitataučiams savo dvasinę stiprybę.

× **Aušra Liulevičienė** kalbės tema "Liuteris ir mes" šių metų ekumeninėse pamaldose, kurios bus sausio 22 d., sekmadienį, lietuvių Reformatų bažnyčioje, 5230 So. Artesian. Visi besidomintys Bažnyčių vienybe kviečiami dalyvauti.

× **Juzefa Šimaitienė** šio mėnesio 16 dieną atšventė savo rimtąjį — pensijinį gimtadienį. Ta proga sekmadienį, sausio 15 dieną, jos dukrelė Irena Blinstrubienė, sūnus Stasys ir marti Živilė Šimaitienė, suruošė turtingą ir puošnią puotą. Dalyvavo šeima, giminės ir būrys artimųjų draugų. Jubiliatei buvo gausu gėlių, dovanų ir meilės. Už visą Juzefa Šimatienė prasmingu ir suglaustu žodžiu padėkojo Dievui, vyrui, vaikams, anūkams ir visiems dalyviams. Jie visi — tai esąs didžiausias jai duotas dangaus turtas. Linkėjimais ir "Ilgiausių metų" giesme prasidėjusi puota nuotaikingai užsitęsė iki vėlyvo vakaro.

× **Mėta Burbienė**, skaučių seserijos vadijos narė, jau kelios savaitės guli Good Samaritan ligoninėje Downers Grove priemiestyje. Sausio 17 d. jai buvo padaryta nugarkaulio operacija. Ligonė po operacijos sveiksta ir tikisi po savaitės grįžti į namus.

× **Pedagoginio lituanistikos instituto** 25-rių metų sukaktuviniam vakarui sausio 28 d. dr. Jonas Račkauskas, Marija Smilgaitė ir Rima Janulevičiūtė ruošia įdomią skaidrių programą, atvaizduojančią instituto istoriją. Kviečiame visus atsilankyti.

× **Paulius Jautokas**, Rūtos ir Viktoro Jautokų sūnus, prieš kurį laiką įsigijęs De Paul universitete bakalauro diplomą iš kompiuterių mokslo ir matematikos, pereitų metų pabaigoje tame pačiame universitete įsigijo magistro diplomą iš kompiuteriu — "artificial inteligence" šakos. Šiuo metu gyvena pas tėvus ir rengiasi dar toliau siekti mokslo.

× **Chicagos Park distriktas** ieško muzikantų, kurie prisidėtų prie orkestrų, vasaromis grojančių parkuose. Lietuviams artimiausia vieta užsirašyti tokioms pareigoms yra Gage Parke, 2415 W. 55 St., vasario 21 d. arba Marquette Parke, 6734 So. Kedzie Ave., vasario 16 d.

× **Vilnius — Ryga** (10 dienų) rugpiūčio 15—29 dienomis. Ekskursiją ruošia ir grupę vadovauja **Marius Kiela. Tel. 737-1717.** (sk.).

× **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal** Savings, 2212 **West Cermak Road** — Telef. **VI 7-7747.** (sk.).

ARAS
Dovanoms ir Lituanistinės knygos
SIOGES
ARAS DAS KIELA
737-1717

× **Vienos Berniukų choras**, pasižymėjęs savo gražiu giedojimu, turės programą vasario 24 d., penktadienį, 8 val. vak. Rialto Square teatre, 102 N. Chicago, St., Joliet, Ill. Choras yra suorganizuotas Austrijos - Vengrijos imperatoriaus Maksimiliono I 1498 m. Programą atliks 24 berniukai nuo 8 iki 14 metų amžiaus. Bilietus galima užsisakyti tel. 1-815-726-6600.

× **Šv. Kryžiaus ligoninė** "Teisę gyventi" minės sausio 23 d. Ligoninėje 11:45 val. r. bus surengtas protestas prieš gėdingą Aukščiausio teismo sprendimą už legalius abortus — nekaltų kūdikių žudymą. Ligoninėje protestui vadovaus kun. Francis Kane, arskivyskupijos atstovas kovai prieš abortus.

× **Giedrininkės visuomeninės ir kultūrininkės**, susirinkusios A. Rūgytės bute sausio 15 dieną, nutarė prašyti giedrininkių, dar neatsiuntusių savo atsiminimų Korp! Giedros veiklcje ir nuotraukų, atsiųsti iki š. m. gegužės 1 dienos papildymui turimos medžiagos. Korp! Giedra istorija jau redaguojama. Medžiagą atsiminimų ir nuotraukas siųsti adresu A. Rūgytė, 6547 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629.

× **Dr. Adolfas ir Algė Šležai**, Flossmoor, Ill., visuomeninininkai, mūsų garbės prenumeratoriai ir nuoširdūs rėmėjai, pratęsė "Draugo" prenumeratą už 1984 metus, kartu pridėjo 50 dol. dienraščio paramai ir 25 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Dr. Adolfą ir Algę Šležus ir toliau laikome garbės prenumeratoriais, o už savos spaudos rėmimą labai ačiū.

× **Kun. Antanas Valiuška,** Phoenix, Ariz., su prenumeratos mokesčiu atsiuntė ir 25 dol. auką. Kun. A. Valiušką skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą savai spaudai tariame nuoširdų ačiū.

× **Jonas Mališauskas,** Kenosha, Wisc., mūsų ir lietuviškų organizacijų rėmėjas, atsiuntė 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių, o prie prenumeratos pridėjo 40 dol. kaip auką "Draugui". J. Mališauską skelbiame garbės prenumeratorium, o už gražią paramą labai ačiū.

× **Janina Petraitis,** East Chicago, Ind., vertindama lietuviško žodžio svarbumą išeivijoje, atsiuntė prenumeratos mokestį už 1984 metus, pridėjo 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių ir 40 dol. dienraščio stiprinimui. Janiną Petraitį skelbiame garbės prenumeratore ,o už mielą paramą nuoširdus ačiū.

× **Dr. A. Broel-Plateris,** Bethesda. Md., mūsų garbės prenumeratorius, pratęsdamas prenumeratą už 1984 metus, atsiuntė ir 25 dol. lietuviškos spaudos paramai. Dr. A. Broel-Platerį ir toliau laikome garbės prenumeratorium, o už auką tariame labai ačiū.

× **Linas Raslavičius,** Huntington Beach, Cal., jaunosios kartos "Draugo" skaitytojas, garbės prenumeratorius, atsiuntė 25 dol. dienraščio paramai ir pratęsė prenumeratą už 1984 metus. Liną Raslavičių ir toliau laikome garbės prenumeratorium, o už savos spaudos rėmimą labai ačiū.

× **Inž. Vytautas ir Gražina Kamantai,** Sparta, Mich., atsiuntė 25 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių su prierašu: "Linkime "Draugo" redaktoriams bei administratoriams gerų ir prasmingų 1984 metų". Nuoširdus ačiū.

× **Filomena Černius,** Chicago, Ill., pratęsdama "Draugo" prenumeratą, pridėjo ir 20 dol. jo paramai. F. Černių skelbiame garbės prenumeratore, o už savos spaudos palaikymą tariame nuoširdų ačiū.

Lemonto Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai dainuoja Kalėdų eglutės programoje. Iš kairės pirmoje eilėje: Kristina Mučinskaitė, Olivija Mačiulytė, Ingrida Bak šytė ir Ramunė Barkauskaitė.

Nuotr. Liudo Volodkos

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

POPIETĖ SU LINU KOJELIU

Chicagos kiniečių bendruomenės pakviestas praėjusį šeštadienį jų naujųjų metų bankete dalyvavo Baltųjų rūmų ryšininkas etniniams reikalams Linas Kojelis. Kiniečiai jo dalyvavimą entuziastingai įvertino. Tame bankete dalyvavo daugiau 2000 asmenų.

Šia proga pasinaudodama Lietuvių Respublikonų federacijos valdyba sekmadienį, sausio 15 d., Marquette Parke esančiame "Dainos" restorane surengė susitikimą su Linu Kojeliu. Iš anksto neturint žinių apie šio aukšto rango tautiečio apsilankymą Chicagoje, per trumpą laiką nebuvo galima suorganizuoti platesnio pobūdžio susitikimo su lietuviais. Teko pasitenkinti privatinio pobūdžio pietumis, kuriuose dalyvavo Lietuvių Respublikonų federacijos valdyba, Liet. Respublikonų Illinois Lygos nariai ir jų svečiai, kurių tarpe — EPA V-to regiono administratorius inž. Valdas Adamkus, Lietuvių fondo steigėjas dr. A. Razma ir to fondo Tarybos pirm. sol. Stasys Baras ir valdybos pirm. V. Naudžius, Tautinių šokių šventės finansų komisijos pirm. dr. F. Kaunas, "Margučio" radijo valandos vedėjas Petras Petrutis, žurn. A. Juodvalkis, Marijonų vienuolijos provincijolas kun. V. Rimšelis, poetė Eglė Juodvalkė, dr. J. Valaitis, dr. P. Kisielius, dr. T. Remeikis, LB apygardos pirm. K. Laukaitis, LB Socialinio sk. vedėja D. Valentinaitė, žinoma visuomenininkė M. Remienė ir kt. Dalyvavo ir Respublikonų partijos endorsuoti lietuviai kandidatai ateinančiuose pirminiuose rinkimuose — pulk. Kazimieras Oksas — kandidatas į JAV Kongresą ir Jonas Talandis kandidatas į Cook apskrities sanitarinio distrikto komisionierius.

Lietuvių Respublikonų lygos pirm. Pranui Jurkui visus pakvietus pietų. Liet. Resp. federacijos pirm. inž. Anatolijus Milūnas pasveikino svečią ir dalyvius, trumpai nusakė L. R. Federacijos veiklą ir pasiekimus, o taip pat šiltai apibūdino šios popietės svarbiausią svečią Liną Kojeli ir jo pasiekimus politinėje karjeroje.

Papietavus svečiui buvo įteikta dovanėlė — gražiai įrėminta daug dėmesio susilaukusi prez. R. Reagano nuotrauka su ženklu "I love Lithuanians" rankoje. Ta nuotrauka svečias buvo paprašytas papuošti savo kabineto Baltuosiuose rūmuose sieną.

Linas Kojelis, padėkojęs rengėjams už jo pakvietimą, dalyvius painformavo apie Baltųjų rūmų štabo sudėtį, pasiskirstymą veiklos sritimis ir atliekamus darbus. Plačiau papasakojo apie savo, kaip Baltųjų rūmų ryšininko etniniams reikalams, darbą ir pareigas, kurias apibūdino, kaip "... būti prez. R. Reagano akimis ir ausimis etninėms grupėms, o taip pat ir prezidento balsu į jas". Tolimesnėje kalboje paryškino prez. R. Reagano ir jo administracijos laikyseną įvairiuose reikaluose. Kalba buvo įdomi ir leidžianti iš arčiau pažvelgti į JAV prezidento, jo administracijos ir Baltųjų rūmų štabo veiklą.

Svečias atsakė į A. Jankūno, P. Petručio, A. Juodvalkio, J. Valaičio, T. Remeikio ir F. Kauno iškeltus klausimus įvairiais reikalais.

Svečiui skubant į aerodromą, popietė buvo baigta Liet. Resp. Federacijos pirm. A. Milūno padėka svečiui ir visiems popietės dalyviams. Artimoje ateityje tikimasi kito Lino Kojelio apsilankymo Chicagoje ir susitikimo su platesne lietuvių visuomene.

IR ANGLŲ KALBOS KURSAI

Nuo praėjusių metų rudens Jaunimo centro patalpose kiekvieną pirmadienį nuo 10 ligi 12 val. vyksta anglų kalbos kursai, kuriuose dėsto prof. Marija Stankus - Saulaitė. Pirmojoje pamokoje yra dėstoma anglų kalbos gramatika: fonetika, pagrindiniai gramatikos dėsniai, sakinių struktūra ir rašyba. Pertraukos metu atsigaivinama šilta kava ir pyragaičiais, pasikalbama, pabendraujama. Antra pamoka — skaitymas ir sakinių nagrinėjimas. Profesorė visuomet ateina labai gerai pasiruošusi: atsineša iškarpų iš amerikietiškų laikraščių, įvairių trumpesnių rašinėlių ar apsakymėlių, romanų ir poezijos ištraukų. Ši pamoka pasidaro labai įdomi, nes turima progos susipažinti ne tik su politikos aktualijomis, bet ir panagrinėti literatūrinius kūrinius. M. Stankus-Saulaitė, labai gerai mokėdama anglų ir lietuvių kalbas (ji dėsto lituanistinius dalykus Illinois universitete, Chicago Circle), viską aiškina abiem kalbom, lygindama abiejų kalbų ištarimo ir kitokius panašumus bei skirtumus. Toks aiškinimas pasilieka atmintyje, kiekviena pamoka duoda vis šį tą naujo, jauti, kaip angliškasis žodynas po truputį didėja.

Dabar kursuose dėstomi dalykai yra pritaikyti labiau pažengusiems klausytojams, tačiau profesorė mielai sutiktų dėstyti ir pradedančiųjų grupei, jei susidarytų 15 lankytojų. Pažangiųjų grupėje yra 15 studentų, bet jų galėtų būti kur kas daugiau. Kas lanko? Ogi vyresnio amžiaus žmonės, pensininkai. Ar jiems reikalinga anglų kalba? Žinoma, kad reikalinga, reikia pramokti bent tiek, kad perskaitytum ir suprastum gautą kokį nors iš Social Security ar Medicare laišką, kad galėtum susikalbėti krautuvėje ir gatvėje bent "kelio paklausti" arba kad tavęs kas nors svetima ir nesuprantama kalba "neparduotų".

Daugelis pensininkų skundžiasi nuobodulių, besėdint tarp keturių sienų, bežiūrint televizijos (ir, nemokant kalbos, mažai ką ten suprantant), su draugais bekortuojant. Kodėl nenuvažiuoti pirmadieniais į Jaunimo centrą ir nepradėti lankyti anglų kalbos kursų? Už kursus nieko nereikia mokėti.

Pr. Mašiotienė

× **Kun. B. Pacevičius,** Toronto, Ont., Kanada, mūsų rėmėjas, Vanda Petkus, Park Ridge, Ill., atsiuntė po 25 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū už paramą.

× **George J. Okunis,** Flushing, N. Y., lietuviškų organizacijų darbuotojas, kartu su prenumeratos pratęsimu atsiuntė ir 20 dol. "Draugo" palaikymui. George J. Okuni skelbiame garbės prenumeratorium, o už lietuviško žodžio vertinimą ir auką labai dėkojame.

× **Marcelė Knataitienė,** Lemont, Ill., užprenumeravo vienerieims metams "Draugą" savo krikšto dukrai Cecilia Ladyga, kuri gyvena Montrealy, Kanadoje, kaip lietuvišką dovaną.

× **Kun. A. Gleveckas,** Albany, N. Y., atsiuntė už kalėdines korteles ir kalendorių 25 dol. auką. J. Janickas, Chicago, Ill., Steponas Kuncevičius, New Port Richey, Fla., Michalina Kutaitis, West Hartford, Conn., atsiuntė po 12 dol. Visiems nuoširdus ačiū.

× **Ramunė Dičienė,** Hinsdale, Ill., pratęsė "Draugo" prenumeratą, pridėjo 25 dol. jo paramai su prierašu: "... nors ir nereguliariai "Draugas" ateina — maždaug tik trys numeriai per savaitę, bet džiaugiuosi turėti progos paskaityti apie lietuvišką veiklą". R. Dičienę skelbiame garbės prenumeratore, o už auką savai spaudai labai ačiū. Kas dėl pašto "greitumo", tai mes bejėgiai ką nors geriau padaryti.

× **Vida M. Tumasonienė,** Palos Park, Ill., G. Rugienis, Ont., Kanada, Ona Stumbras, Richmond Hills, N. Y., S. Nutautas, Woodhaven, N. Y., atsiuntė už kalėdines korteles ir kalendorių po 20 dol. auką. Labai ačiū.

Vyčių 36 kuopos suvažiavime Vyčių salėje. Iš kairės: J. Paukštis 36-tos kuopos pirm., R. T. Krska, valstijos atstovas, ir kun. F. Kireilis, dvasios vadas.

Nuotr. P. Malėtos

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— **Gintė Damušytė,** Lietuvių Religinės šalpos ir Lietuvių informacijos centro atstovė, dr. Ramūnas Kondratas ir Virginija Gureckienė, Lietuvių Bendruomenės atstovai, pereitų metų gruodžio 16 d. dalyvavo Valstybės departamento patariamojoje sesijoje apie žmogaus teises. Kalbėjo Max Kampelman, JAV delegacijos Madride pirmininkas, Elliott Abrams, Valst. departamento atstovas, ir kiti. Po pranešimų Gintė Damušytė posėdžiavo su kitais pareigūnais ir iškėlė lietuviams rūpimus klausimus teisių Sovietų Sąjungoje ir okupuotoje Lietuvoje laužymų klausimu.

— **Pianistė Aldona Kepalaitė** perėmė vargonininkės pareigas New Yorko Aušros Vartų lietuvių parapijoje. Ji intensyviai dirba su Lietuvos Vyčių 12 kuopos komitetu, ruošdamiesi Lietuvos nepriklausomybės ir šv. Kazimiero sukakties minėjimams

— **Solistė Aušra Šilkaitienė ir Linas Polikaitis,** Los Angeles, Calif., Rūtos Klevos Vidžiūnienės knygos "Vieno vakaro melancholija" sutiktuvėse duetu dainuos komp. Giedros Gudauskienės sukurtas dainas "Kai tave pamačiau" ir "Meilė", parašytas R. K. Vidžiūnienės žodžiams. Akompanuos Rimas Polikaitis. Knygos sutiktuvės vyks sausio 22 dieną, sekmadienį, tautiniuose namuose.

— **Eugenijos Kezienės,** New Yorko lietuvių veikėjos ir Liet. Kat. Moterų sąjungos 29 kuopos pirmininkės, 75-rių metų sukakties minėjimas buvo sausio 8 d. Brooklyne. N. Y. Šv. Mišios, kurias laikė kun. Jonas Pakalniškis, buvo Apreiškimo bažnyčioje. Pamokslą pasakė jos sūnus kun. Algimantas Kezys, SJ. Akademinėje dalyje buvo daug sveikinimų iš įvairių organizacijų. Minėjimą surengė jos vaikai kun. A. Kezys, Romas Kezys su šeima ir Danutė Wolosenko. Grojo Romo Kezio su keturiais sūnumis orkestras.

— **Antano Mažeikos,** Los Angeles, Calif., pareiškimus apie Pabaltijo valstybes ryšium su ateinančią vasarą įvyksiančiais olimpiniais žaidimais įrašė Švedijos televizija. Sausio 27 d. Mažeika pakviestas kalbėti Mission Viejo, Calif., aukštesniojoje mokykloje vyresnių klasių mokiniams apie būklę Pabaltijo valstybėse ir apie Amerikos lietuvių pastangas padėti dėl laisvės kovojančiai lietuvių tautai. A. Mažeika yra Baltų Laisvės lygos lietuvių sekcijos pirmininkas ir "Ban the Sovients Coalition" co-direktorius. Šiai koalicijai šiuo metu priklauso daugiau kaip 100 amerikiečių organizacijų, kurios siekia išjungti sovietų sportininkus iš olimpinių žaidimų.

KANADOJE

— **Juozas Šarapnickas,** St. Catharines, Ont., Lietuvių Bendruomenės ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje veikėjas bei spaudos darbininkas, atšventė savo amžiaus 70 metų sukaktį. Jis yra kilęs nuo Ylakių, žemaitis, su tikra žemaitiška energija ir drąsa. Kariavo prieš bolševikus. Jo trys broliai partizanų eilėse žuvo, o ketvirtas be žinios dingo Sibire. St. Catharines lietuviai palinkėjo savo veikėjui laimingų metų ir dar ilgai darbuotis lietuviškuose baruose.

— **Kanados spaudos darbuotojai** jau kuris laikas yra įsteigę savo žurnalistų sąjungos skyrių. Kanados vyriausybė teikia paramą tik tokioms etninių grupių organizacijoms, kurios savo centrus turi pačioje Kanadoje. Taigi ir Kanados Lietuvių žurnalistų sąjunga, nors palaiko ryšius su Liet. Žurnalistų centro valdyba, turi savo skyrių su centrine valdyba, kad būtų vietinė organizacija. Šiuo metu jos pirmininkas yra Antanas Gurevičius, senas žurnalistas.

— **Lietuvos Kankinių parapija** Mississaugoje paskelbė pereitų metų statistiką. Per 1983 metus buvo pakrikštyti toje parapijoje 39 kūdikiai, pirmą komuniją priėmė 5 vaikai, Sutvirtinimo sakramentą — 7, susituokė 13 porų, palaidota 16 parapiečių ir 5 lietuviai iš tolimesnių vietovių.

— **Toronto Lietuvių namai** rengia sausio 25 d. Užgavėnių karnavalą ir kviečia jame dalyvauti lietuvių organizacijas ir paskirus asmenis.

PRANCŪZIJOJ

— **Henrique Lošinskas,** slapyvardžiu Alves, yra parašęs daug knygų portugalų kalba. Jis yra buvęs Meno kritikų draugijos pirmininkas. Bet ir dabar bendrauja su lietuviais ir parašė laišką "Mūsų Lietuvai" šio laikraščio sukakties proga, prisipažindamasc, kad šis laikraštis jį išmokė rašyti, reikšti savo mintis raštu, studijuoti ir pasidaryti vietos brazilų tarpe žinomu rašytoju ir kritiku.

— **A. a. Pranas Sakavičius** mirė gruodžio 12 d. ligoninėje. Velionis gimė 1906 m. lapkričio 10 d. Lietuvoje. Brazilijoje gyveno nuo 1929 m. Čia sukūrė šeimą su Liudvika Mockute. Veikė lietuvių tarpe, ypač katalikiškose draugijose. Liko žmona Liudvika, duktė Genė su šeima, gyvenanti JAV, sūnus ir kita duktė su šeimomis Brazilijoje. Palaidotas Araca kapinėse.

— **A. a. kun. Valdomiras Šatas,** pranciškonų vienuolijos narys, gruodžio 17 d. staigiai mirė Rio de Janeiro mieste, kur jis nuolat gyveno ir dirbo. Velionis buvo gimęs 1912 m. gruodžio 19 d. Kunigu įšventintas 1940 m. lapkričio 24 d.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
Kasdien 9—6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 So. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. r. iki 1 val. d.